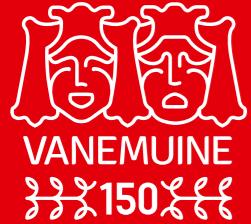

OOPERI FANTOON

ESITLEB

KIA | autospirit

Originaali lavastaja / Originally directed by Harold Prince

Orkestratsioonid / Orchestrations by David Cullen & Andrew Lloyd Webber

Originaalproduksioon / Original production by Cameron Mackintosh Ltd & the Really Useful Group Ltd

Richard Stilgoe & Andrew Lloyd Webberi libreto põhineb Gaston Leroux' romaanil „Le Fantôme de l'Opéra”

Book by Richard Stilgoe and Andrew Lloyd Webber based on the novel “Le Fantôme de l'Opéra” by Gaston Leroux

Koostöös Really Useful Group Ltd-ga / By arrangement with The Really Useful Group Ltd

Phantom logo © & "1986 The Really Useful Group Ltd.

Helilooja / Music by ANDREW LLOYD WEBBER

Laulusõnad / Lyrics by CHARLES HART

Täiendavad laulusõnad / Additional lyrics by RICHARD STILGOE

OOPERI- FANTOOM

Richard Stilgoe ja Andrew Lloyd Webberi libreto põhineb Gaston Leroux' romaanil „Le Fantôme de l'Opéra” /
Book by Richard Stilgoe and Andrew Lloyd Webber based on the novel “Le Fantôme de l'Opéra” by Gaston Leroux

Koostöös Really Useful Group Ltd-ga / By arrangement with The Really Useful Group Ltd

Muusikal / Musical

OOPERIFANTOOM THE PHANTOM OF THE OPERA

Tõlkija / Translation by LEELO TUNGAL

Esietendus 4. oktoobril 2014 Vanemuise suures majas
Premiere on October 4, 2014 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Lavastaja / Directed by – GEORG MALVIUS (Rootsi / Sweden)

Muusikajuht ja dirigent / Musical director and conductor – MARTIN SILDOS

Dirigent / Conductor – ERKI PEHK

Lavakunstnik / Production design by – IIR HERMELIIN

Kostüümikunstnik / Costume design by – ELLEN CAIRNS (Šotimaa / Scotland)

Valguskunstnik / Lighting design by – PALLE PALMÉ (Rootsi / Sweden)

Koreograaf / Choreography by – ADRIENNE ÅBJÖRN (Rootsi / Sweden)

Helirežissöör / Sound design by – TOOMAS PAIDRA

Videokunstnik / Video by – TAAVI VARM

Repetitor / Repetitor – RITA DOLGIHH, JANICA SUURMETS

Kontsertmeistrid / Rehearsal pianists – ELE SONN, KATRIN NUUME, MARGUS RIIMAA

Koormeister / Chorus master – PIRET TALTS

Lavastaja assistendid / Assistants to the stage director – MEELIS HANSING, KRISTO TOOTS

Inspitsiendid / Stage managers – MEELIS HANSING, ÜLLE TINN

Tiitrid / Subtitles – RAGNE SAUL

Produtsent / Producer – MARIKA PETTI

Pürotehnikud / Stage pyrotechnicians: LAURI JALUKSE (Tulekild Ilutulestikud OÜ) & HANNU AARIO (Soome RO / Finnish National Opera)

Lendamismehhanismid / Mechanical flying systems: ALGER VEDLER (Airfun OÜ)

Tänud elektroonilise ahvi mehhaniimi eest / Thanks for the electronic monkey mechanism to:

TANEL LINNAS (Teaduskeskus AHHAA / Science Centre AHHAA)

Osatäitjad / Cast

Ooperifantoom / Phantom of the Opera – KOIT TOOME

Christine Daaé – MARIA LISTRA

Raoul, Chagny vikont / Raoul, Vicomte de Chagny – KALLE SEPP

Carlotta Giudicelli – PIRJO JONAS

Monsieur André – SIMO BREEDE

Monsieur Firmin – LAURI LIIV

Madam Giry – MERLE JALAKAS

Ubaldo Piangi – VALTER SOOSALU

Meg Giry – KÄRT ANTON

Oksjonipidaja / Auctioneer – RASMUS KULL

Monsieur Reyer – RASMUS KULL

Joseph Buquet – OLIVER TIMMUSK

Lefevre – RISTO ORAV

Kammerneitsi / Confidante („Il Muto“) – SIIRI KOODRES

I keigar / I Fop („Il Muto“) – RISTO ORAV

II keigar / II Fop („Il Muto“) – OLIVER TIMMUSK

Don Attilio („Il Muto“) – MÄRT JAKOBSON VÕI UKU-MARKUS SIMMERMANN

Tuletörjeülem / Fire Chief – ELMAR POOL

Portjee / Porter – RUUDO VAHER

Passarino – OLIVER TIMMUSK

õimatu unistus

Fantoom Londonis

Aastaid tagasi nägin ma „Ooperifantoomi” Londonis ja vaatasin etendust nagu väike laps – avali silmadega ja lummatult ahmides iga liigutust laval. Maria Björnsoni lavakujundus oli oma ajas tõeliselt unikaalne ja silmatorkavalt eriline. See oli kütkestav lavastus ja ma ei osanud eales unistadagi, et ühel päeval olen mina üks esimesi lavastajaid maailmas, kellel on privileeg luua selle imelise materjali põhjal uus ja ainulaadne lavastus. Loodan, et suudan jutustada selle loo läbi värske silmapaari ja uudsest vaatenurgast, nagu mul läks õnneks lavastusega „Hüljatud”.

Meie kontseptsiooni taust

Muusikali ühe tegelase Madam Giry arvates on Fantoomi moondunud nägu talle sündides kaasa antud. Mina usun, et talle sai lapsena osaks vägivald ning tema põlenud nägu oli sõja tagajärg. Halvad inimesed vajutasid pitseri kogu tema elule. Hirmsa õnnetuse tagajärvel hoiti teda puuris ja näidati tsirkuses nagu looma. Tema lapsepõlv häabus peksu ja mõnituste taustal. Tänapäeval näidatakse meile pidevalt kohutavaid pilte lastest üle terve maailma, kes sõjas sandistatuna istuvad hävitatud kodu varemetel, keda kasutatakse sõduritena ja sunnitakse jöledatele tegudele teiste omavanuste ja täiskasvanute vastu. Ma usun, et just sellel põhjusel on Fantoom kogunud endasse sedavõrd palju viha ning otsustanud elada väljaspool jälestusväärseks muutunud ühiskonda. Tema raev on suunatud eelkõige nende vastu, kes sõda au sees hoiavad.

Samamoodi vajutas sõda pitseri ka Eestile. Teises maailmasõjas hävisid nii Vanemuine kui Estonia ning seda mälupilti kasutame ka lavastuse alguses – et ehitada pärast laastavat sõda üles uus teater ja uus tulevik.

Fantoomi isik

Fantoomi iseloomul on väga palju tahke – milline on üldse tema liikumapanev jõud? On see armastus, lummatus ja kinnismötteline kiindumus noorde andekasse tüdrukusse? Kättemaks inimkonna ebainimlikkuse eest? On ta valesti möistetud ja hulluse piirimail köikuv loovisik, kes otsib tunnustust heliloojana? On selleks jõuks üksindus? Nimekiri on lõputu ja Fantoomi iseloom keeruline, kuid seda huvitavam välja voolida.

Järelosõna

Ma võiksini kirjutada terve uurimustöö sellest meeletust tööst ja käänulisest teekonnast, mida mööda sai “Ooperifantoom” publikuni toodud. Lauljate-näitlejate, tehniliste töötajate ja üldse kogu teatri ühine pühendumine sellele lavastusele sai alguse juba aasta tagasi, ammu enne proovide algust. Ma loodan, et see seiklus on nauditav ka teie jaoks ning te lahkute saalist ühe võrratu kogemuse võrra rikkamana.

Georg Malvius, lavastaja

Teater Vanemuine 1944

Ida Urbel (Vanemuise peaballettmeister 1957–1974):

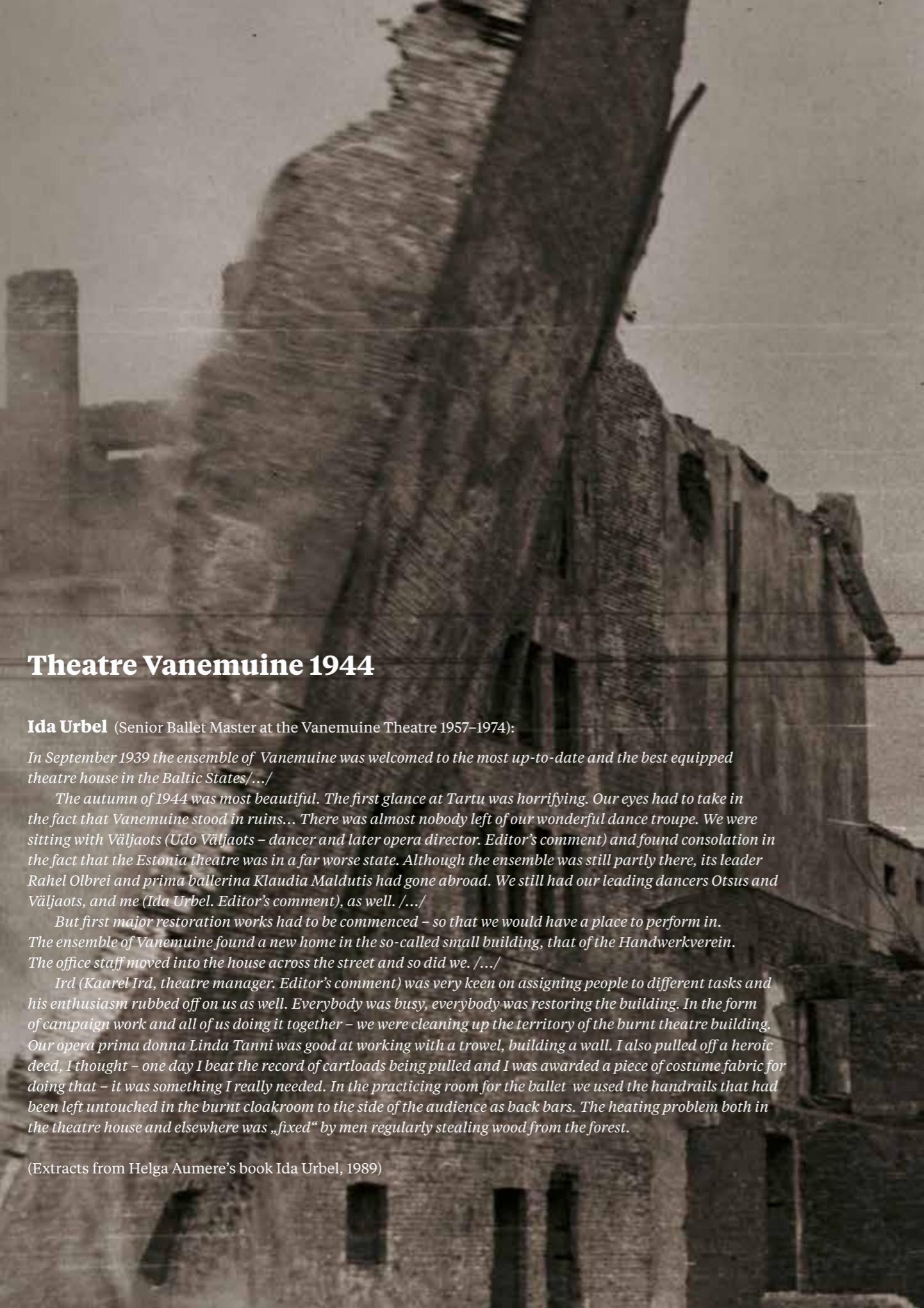
1939. aasta septembris said vanemuislased endale Baltikumi moodsaima ja paremini sisustatud teatrimaja./.../

1944. aasta sügis oli väga ilus. Esimene pilt Tartust oli kohutav. Meie silmad pidid uskuma, et Vanemuine seisab varem ei... Meie toredast tantsutrupist polnud peaaegu kedagi järelle jäädvud. Istusime Väljaotsaga (Udo Väljaots – tantsija, hilisem ooperilavastaja. Toim.) koos ja leidsime lohutust sellest, et Estonias on lood veel hullemad: trupp oli küll osaliselt alles, aga juht Rahel Olbrei ja priimabaleriin Klaudia Mal dutis olid võõrsile rännanud. Meil olid esitantsijad Otsus ja Väljaots olemas, mina (Ida Urbel. Toim.) kah. /.../

Kuid kõigipealt algas üks suur taastamistöö, et oleks koht, kus teatrit teha. Vanemuislaste uueks koduks sai nn väike maja, Saksa Käsitööliste Seltsi hoone. Üle tänava asuvasse maja kolis kantseleirahvas ja meie ka. /.../

Ird (Kaarel Ird, teatrijuht. Toim.) oli väga agar inimesi tööle panema, tema entusiasm kandus meilegi üle. Kõik tegutsesid, kõik taatasid. Hoogtöö korras ja kõik koos koristasime põlenud teatrihoone territooriumi. Meie ooperiprimadonna Linda Tanni töötas oskuslikult kelluga, ladus müüri. Ka mina sain oma arvates kangelasteoga hakkama: olin vedanud ühel päeval rekordarvu kärutäisi ja selle eest premeeriti kostüümiriidega, mida oli tõesti väga tarvis. Balletirahva harjutusruumi vedasime põlenud Vanemuise publikupoolses garderoobis allesjäänuud trepi käsi puuvargil. Kütteprobleem nii teatrimajas kui mujal „lahendati“ sellega, et mehed käisid pidevalt metsas puuvargil.

(Katkend Helga Aumere raamatust „Ida Urbel“ 1989)

Theatre Vanemuine 1944

Ida Urbel (Senior Ballet Master at the Vanemuine Theatre 1957–1974):

In September 1939 the ensemble of Vanemuine was welcomed to the most up-to-date and the best equipped theatre house in the Baltic States/.../

The autumn of 1944 was most beautiful. The first glance at Tartu was horrifying. Our eyes had to take in the fact that Vanemuine stood in ruins... There was almost nobody left of our wonderful dance troupe. We were sitting with Väljaots (Udo Väljaots – dancer and later opera director. Editor's comment) and found consolation in the fact that the Estonia theatre was in a far worse state. Although the ensemble was still partly there, its leader Rahel Olbrei and prima ballerina Klaudia Malutis had gone abroad. We still had our leading dancers Otsus and Väljaots, and me (Ida Urbel. Editor's comment), as well. /.../

But first major restoration works had to be commenced – so that we would have a place to perform in. The ensemble of Vanemuine found a new home in the so-called small building, that of the Handwerkverein. The office staff moved into the house across the street and so did we. /.../

Ird (Kaarel Ird, theatre manager. Editor's comment) was very keen on assigning people to different tasks and his enthusiasm rubbed off on us as well. Everybody was busy, everybody was restoring the building. In the form of campaign work and all of us doing it together – we were cleaning up the territory of the burnt theatre building. Our opera prima donna Linda Tanni was good at working with a trowel, building a wall. I also pulled off a heroic deed, I thought – one day I beat the record of cartloads being pulled and I was awarded a piece of costume fabric for doing that – it was something I really needed. In the practicing room for the ballet we used the handrails that had been left untouched in the burnt cloakroom to the side of the audience as back bars. The heating problem both in the theatre house and elsewhere was „fixed“ by men regularly stealing wood from the forest.

(Extracts from Helga Aumere's book Ida Urbel, 1989)

The Impossible Dream

Phantom in London

Many years ago I saw “The Phantom of the Opera” in London and was transformed into a small, wide eyed child who watched every movement on stage with delight. Maria Bjornson’s set design was truly unique for the time and quite outstanding. It was a fascinating production and I never believed that I would one day be among one of the first directors in the world privileged to create a totally new and unique production of this amazing material. Just as I was able to do with “Les Misérables”, I hope to be able to tell the story from a fresh perspective and through new eyes.

The background to our concept

Madame Giry, a character in the musical, thinks that perhaps the Phantom’s disfigured face is congenital. I believe that he was a victim of violence as a child and that his burned face is a result of warfare. His entire life has been scarred by evil people. Because of his injury, he was caged and shown like an animal in the circus. His childhood was lost to constant beatings and mockery.

Today we are bombarded by terrible images from all over world of children who have been maimed in warfare in the ruins of their homes or used and abused as child soldiers to commit terrible atrocities against other children and adults. I believe it is for this reason that the Phantom has built up so much hate inside himself and chooses to live outside the society he abhors. His rage is primarily against those who revere war.

Similarly, war has scarred Estonia in the past. During World War II, Vanemuine and Estonia Theatre were destroyed and we use this imagery at the start of the performance – to build a new theatre and future after a devastating war.

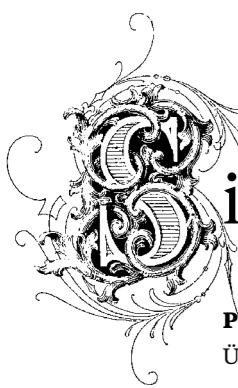
The character of the Phantom

There are so many facets to the Phantom’s personality - what is his driving force? Is it his love, fascination and obsession with a young, beautiful and talented girl? Revenge against the inhumanity of man? Is he a misunderstood creative, bordering on insanity, who longs for recognition a composer? Is it loneliness? The list is endless and makes the character so complex and interesting to portray.

Afterword

I could write a thesis about the painstaking work and journey involved in bringing this “Phantom of the Opera” to the audience. The dedicated team of artists, technical staff and everyone in the theatre that have striven for the past year to bring this production to fruition even before rehearsals started. I sincerely hope that you too enjoy the adventure and that you have a truly wonderful experience.

Georg Malvius, the Director

isukokkuvõte

Proloog

Ühes purustatud teatrimajas 1945. aastal.

Teatri ülesehitamise tarvis raha kogumiseks korraldatud oksjonil teeb Chagny vikont Raoul pakkumise veidrale mängutoosile, mis tundub talle seostuvat mingi erilise mälestusega. Kui aga lagedale ilmuvald katkise kroonlühtri jäänused, kandume me sujuvalt Raouli noorusaega, kus kroonlühter särab täies hiilguses ooperimaja kuppellaes.

Stseen 1

Käivad uue ooperi *Hannibal* proovid. Saabub ooperimaja juht Lefevre ja seletab trupile, et kavatseb jäädva pensionile. Ta tutvustab uusi juhte André ja Firmini. André palub primadonna Carlottal esitada aaria, äkitselt aga kukub maalitud dekoratsioon stangedelt alla ning Carlotta pääseb napilt surmast. Carlotta tormab minema, jättes lavastuse ilma peaosaliseta. Uued juhid avastavad, et teatris on ka varem toiminud mitmeid õnnetusi. Ballettmeister Madame Giry ulatab juhtidele teate "ooperikummituselt", milles viimane nõuab töötasu ja tasuta looži ooperiteatris. Madame Giry tütar Meg soovitab Andréle ja Firminile Carlottat asendama oma kolleegi, tantsijatar Christine Daaéd. Juhid võimaldavad talle prooviesinemise.

Stseen 2

Etenduse ajal on juhtide loožist kuulda entusiastlikku poolehoidu uuele tähele. See tuleb noorelt Raoulist, ooperimaja patroonilt.

Stseen 3

Pärast etendust küsib Meg Christine'ilt tema salajase õpetaja kohta, kuid Christine vastab ainult, et tema õpetajaks on muusikaingel, kelle tulekut ennustas juba tema kadunud isa. Christine'i etteastet saadavad üksmeelsed ovatsioonid ning Raoul läheb lava taha, et teda õnnitleda. Selgub aga, et tegemist on taaskotumisega, sest mölemale meenub, et väiksema mängiti koos.

Stseen 4

Niipea, kui Christine jääb üksinda, ilmub peegli taha kellegi kuju. See on Fantoom, tema õpetaja, keda ta ei ole kunagi näinud – tema muusikaingel. Fantoom tömbab Christine'i peegli taha pimedusse ja kui Raoul naaseb, on ruum tühi.

Stseen 5

Christine juhitakse ooperimaja alla. Koos Fantoomiga ületavad nad järve ja jõuavad Fantoomi maalusesse koopasse. Fantoom selgitab, et ta on helilooja ja Christine on olnud talle inspiratsiooniks. Ta õpetab tüdrukut selleks, et Christine saaks laulda tema muusikat.

Christine langeb transsi ning ärkab järgmisel hommikul mängutoosi heli peale. Pilt peeglis hirmutab teda. Pildil on väike poiss, kelle nägu on sõjas põlenud. Christine näeb vaimusilmas sõdadest ja vägivallast rüüstatud tulevikumaailma. Hirmust lummatuna võtab Christine Fantoomi näolt maski.

Fantoomi viha lahtub ja muutub sügavaks kurbuseks ning Christine's tärkab tema vastu kiindumus. Fantoom nõustub viima tüdruku tagasi välismaailma, mille eest ta soovis Christine'i kaitsta.

Stseen 6

Ooperimaja lava taga näeb lavatehnik Buquet neid kahte maa alt välja ilmumas. Madame Giry manitseb teda keelt hammaste taga hoidma.

Stseen 7

Christine'i kadumine on tekitanud ooperimajas segaduse. Kõik on saanud teateid Fantoomilt. Fantoom nõuab, et ooperi *Il Muto* eelseisval taasesietendusel oleks naispeaosas Carlotta asemel Christine. Levivid kuuldused Christine'i tagasitulekust, kuid teatritjuhid kinnitavad Carlottale, et nad ei kavatse Fantoomi nõudmistele alluda. Kõlab Fantoomi hääl, mis ähvardab ennekuulmatu hävinguga.

Stseen 8

Ooperis *Il Muto* antakse Christine'ile tummroll. Fantoomi hääl teatab taas oma nõudmised ning kui neid eiratakse, muudab ta Carlotta lauluhääle konna krooksumiseks. Primadonna körvaldatakse lavalt ning tema asemele asub Christine. Kuid Fantoom ei kao, mida töestab stangedelt kukkuv Buquet' surnukeha, nöör kaela ümber.

Stseen 9

Järgnevas paanikas pagevad Christine ja Raoul ooperimaja katusele. Nad otsustavad öösel koos põgeneda. Fantoom ilmub oma salapaigast, kus ta on kõike pealt kuulnud ning vannub kättemaksu. Kui Christine ja ülejäänud näitetrupp publikule kummardavad, kukub kroonlühter laest kildudeks.

Vaheaeg

Stseen 10

Maskiballil tähistavad kõik uue aasta algust ja Fantoomi kadumist. Raoul ja Christine on salaja kihlunud ja Raoul palub Christine'il selle kõigile teatavaks teha.

Fantoomi mõjuvõim viib Christine'i hirmude ebareaalsesse maailma, kus ta näeb Fantoomi igal pool enda ümber.

Tagasi realsuses, pidustuste haripunktis ilmub trepile veider kuju. Fantoom on tagasi tulnud. Ta heidab André'le ja Raoulike oma uue ooperi *Don Juan Triumphant* nooddid ning nõuab selle lavastamist. Ta võtab Christine'ilt kihlasõrmuse. Kõik põgenevad.

Stseen 11

Lava taga pärib Raoul Madame Girylt aru Fantoomi isiku kohta. Giry räägib loo väikesest pojast, kelle välimus on põlengu tagajärvel groteskselt moondunud. Teda näidatakse rändnäitustel puuris kui ebardit ning kiusatakse julmalt, kuid tal õnnestub põgeneda ning arvatakse, et ta on surnud. Siiski elab ta kusagil suures ooperimajas.

Fantoom on intelligentne, loominguline ja leidlik mees, kuid ta vihkab maailma, mis on teda nii halvasti kohelnud.

Stseen 12

Raoul mõtleb välja plaani, kuidas Fantoomi tema enda ooperit kasutades löksu meelitada. Kui Christine nõustub peaosas laulma, tuleb Fantoom kindlasti kohale. Ustele aga pannakse valvurid ja uksed lukustatakse ning Fantoom ei pääse põgenema. Christine nõustub kurvalt. Lauljad on hädas kakofoonilise muusika õppimisega, kuid kõik hakkab imekombel laabuma, kui klaver ootamatult ise mängima hakkab ning otsekui hüpnoseeritud lauljate esitus kõlab täiesti veatult. Kõik põgenevad hirmunult.

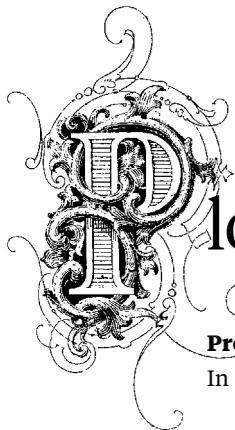
Stseen 13

Christine läheb isa hauale. Surnuaial ilmub tema juurde Fantoom, kelle hüpnootiline mõju Christine'i üle Raouli saabudes siiski kaob. Raevunult vannub Fantoom kättemaksu neile mölemale.

Stseen 14

Viimases stseenis mõistab Christine, et etenduses mängib Piangi asemel Don Juani rolli Fantoom. Nende dueti lõppedes tömbab Christine tema näolt maski. Ümbrissevatest politseinikest hoolimata õnnestub Fantoomil põgeneda ning ta veab Christine'i endaga kaasa. Leitakse surnuks kägistatud Piangi.

Madame Giry nõustub juhatama Raouli Fantoomi pelgupaika. Neile järgneb vihane rahvamass. Maa-aluses koopas sunnib Christine Fantoomi tunnistama, et hävitatud ei ole mitte tema välimus, vaid hoopis tema hing. Fantoom püüab veelkord veenda Christine'i, et välismaailm on vägivaldne ja kuri ning kui Christine jääb temaga, siis saab ta elada rahus. Ilmub Raoul ja Fantoom võtab ta kinni. Ta paneb Christine'i valiku ette: Christine kas jääb koos temaga igaveseks maa alla või peab pealt vaatama, kuidas Raoul sureb. Kuid mõistes siis äkki kahe noore vahelist armastust Fantoom leebub ning laseb Neil minna. Vihane rahvas läheneb koopale, kuid Fantoomist on järel üksnes valge mask.

Plot Summary

Prologue

In a demolished theatre in 1945.

At an auction to rebuild the opera house an old man, Raoul, Vicomte de Chagny, bids for a strange music box which seems to hold for him some special memory. The remnants of a chandelier are revealed and we are swept back to the time of Raoul's youth, when the chandelier hung in splendour from the dome of the Opera House.

Scene 1

A new opera, *Hannibal*, is in rehearsal. Lefevre, manager of the Opera House, arrives and explains to the company that he is retiring. He introduces the new managers, André and Firmin. André asks the prima donna, Carlotta, to sing a solo, but a backdrop falls suddenly from the flies, almost killing her. Carlotta storms out, leaving the new production without a star. The new managers learn that there have been too many accidents. Madame Giry, the ballet mistress, hands the managers a note from the "opera ghost" demanding a salary and a free box at the opera. Meg, madame Giry's daughter, suggests to André and Firmin that her friend and fellow dancer Christine Daaé could take Carlotta's place. The managers grant her an audition.

Scene 2

At the performance from the managers' box, the young Raoul, patron of the Opera House, voices his enthusiasm for the new star.

Scene 3

After the Gala, Meg asks Christine about her mysterious teacher, but Christine can only tell Meg that he is the Angel of Music whom her late father had always promised would one day visit her. Christine's performance is met with unanimous approval and Raoul goes backstage to congratulate her. The meeting becomes a reunion, both realising that they used to play together as children.

Scene 4

As soon as Christine is alone, a figure appears behind the mirror. It is the Phantom, the teacher whom she has never seen – her Angel of Music. The Phantom draws Christine into the dark beyond the mirror and, when Raoul returns, the room is empty.

Scene 5

Christine is led beneath the Opera House. They cross a lake and arrive at the Phantom's subterranean lair. The Phantom explains that he is a composer and she has been his inspiration. He is teaching her so that she can sing his music.

Christine falls into a trance, waking the following morning to the sound of the music box. The picture in the mirror in the room is frightening her. It's a picture of a little boy's face burned in a war. She sees the future of violence and wars in a demolished world.

Driven by widespread fear she takes off the mask from the Phantom's face. His anger dissolves into sorrow and Christine feels herself almost reciprocating his affection. The Phantom agrees to return her to the outside world he wished to protect her from !

Scene 6

Backstage at the Opera, Buquet, the flyman, catches sight of the two reemerging from below. Madame Giry cautions him to hold his tongue.

Scene 7

Meanwhile the Opera has been thrown into confusion by Christine's disappearance. Everyone has received notes from the Phantom. The Phantom demands that Carlotta be replaced by Christine as leading lady

in a forthcoming revival of the opera *Il Muto*. News arrives of Christine's return, but the managers assure Carlotta that no heed will be paid to the Phantom's demands. The Phantom's voice is heard threatening a disaster beyond imagination.

Scene 8

Il Muto is performed with Christine cast in a silent role. The Phantom's voice reiterates his demands and, when these are ignored, he causes Carlotta to emit the croak of a frog instead of singing. As the indisposed prima donna is led away, Christine takes her place. But the Phantom is still much in evidence as the body of Buquet drops from the flies with a rope around his neck.

Scene 9

In the ensuing pandemonium Christine flees with Raoul to the safety of the roof of the Opera House. They agree to leave together that night. The Phantom emerges from his hiding place, where he has heard everything, and vows vengeance. As Christine and the cast take their bows, the chandelier crashes down from the ceiling.

Interval

Scene 10

At a masquerade, everybody celebrates the New Year and the disappearance of the Phantom. Raoul and Christine have secretly become engaged and Raoul asks her to make it public.

Christine is driven by the Phantom into a world of fear and terror. She sees Phantoms everywhere around her. Back in reality, at the height of the festivities a strange figure appears at the staircase. The Phantom has returned. He flings to André and Raoul the score of his new opera, *Don Juan Triumphant*, commanding that it be performed. He takes the engagement ring from Christine. Everyone runs away.

Scene 11

Backstage, Raoul asks Madame Giry about the identity of the Phantom.

She tells him a story about a little boy burned and made to a freak – a physical monstrosity. Shown in a cage in a freak show and hunted by evil of the world he managed to escape and is presumed dead, but in fact he still lives somewhere in the big Opera House.

The Phantom is a man of great intelligence, he is an artist and innovator, but he hates the world that has treated him so badly.

Scene 12

Raoul hits upon a scheme to ensnare the Phantom using his own opera as bait. If Christine agrees to sing the principal role, the Phantom is sure to attend. With the doors locked and guarded he will be unable to escape. Christine unwillingly agrees to co-operate. The singers have immense difficulty learning the dissonant score, but their task is mysteriously facilitated when the piano magically takes over and the singers, mesmerised, begin to perform flawlessly. Again fear makes everyone run away from the rehearsal.

Scene 13

Christine visits her father's grave. The Phantom appears to her in the graveyard. His hypnotic influence, however, is broken when Raoul arrives on the scene. Enraged, the Phantom declares war on them both.

Scene 14

In the final scene Christine becomes aware that the Phantom has taken the place of Piangi in the role of Don Juan. As her duet finishes, she tears the mask from his face. Surrounded by the police, the Phantom is nevertheless able to escape, dragging Christine with him. The garrotted body of Piangi is revealed.

Madame Giry agrees to lead Raoul to the Phantom's lair. An angry mob follows. In the underground lair, Christine confronts the Phantom: his true disfigurement lies not in his face but in his soul. The Phantom tries one more time to make her understand that the world outside is violent and evil and if he stays with her she will have a peaceful life. Raoul appears and the Phantom traps him. The Phantom offers Christine a bizarre choice: she must stay with him forever or see Raoul killed. But understanding the love of the young people the Phantom relents and ask them both to go. The mob comes close to the lair, but all that remains of the Phantom is a white mask.

Andrew Lloyd Webber on kirjutanud muusikalid „The Likes of Us”, „Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat”, „Jesus Christ Superstar”, „By Jeeves”, „Evita”, „Variations” ja „Tell Me On A Sunday”, mis hiljem koondati lavastuseks „Song & Dance”, „Cats”, „Starlight Express”, „The Phantom of the Opera”, „Aspects of Love”, „Sunset Boulevard”, „Whistle Down the Wind”, „The Beautiful Game” ja „The Woman in White”. Ta on loonud muusika filmidele „Gumshoe” ja „The Odessa File” ning vaimuliku teose „Requiem”.

2004. aastal tegi ta „Operifantoomist” filmversiooni, mille režissööriks oli Joel Schumacher ning 2006. aastal unikaalse ja suurejoonelise versiooni samast lavastusest Las Vegases. 2010. aasta märtsis esietendus Londoni Adelphi teatris tema uus muusikal „Love Never Dies”, milles jätkub Fantoomi ja Christine'i lugu.

Webber korraldas esimesena muusikalteatrisse kandideerimiseks telekonkursi. BBC hittserialis „How Do You Solve a Problem Like Maria?” püüti leida Maria osatäitjat muusikalile „The Sound of Music”. Seriaali tunnustati rahvusvahelise Emmyga. Webber saavutas samasuguse edu seriaaliga „Any Dream Will Do”, milles otsiti osatäitjat muusikali „Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat” nimirolli. 2008. aastal valis ta BBC jaoks osatäitjad muusikalile „Oliver!”. 2010. aastal töötas Webber koos BBC-ga, et leida uue teatrilavastuse „Võlur Oz” tarbeks Dorothy ja Toto.

Andrew Lloyd Webber on tunnustatud seitsme Tony, kolme Grammy (sh parima tänapäevase klassikalise heliteose „Requiem” eest), seitsme Olivier’, Kuldgloobuse, Oscari, kahe International Emmy ja Praemium Imperiale’i auhinnaaga. Samuti on talle antud Richard Rodgersi auhind suurepärase tulemuste eest muusikalteatrile ja auhind Kennedy Center Honor.

Andrew Lloyd Webber on praegu Londonis seitsme teatri omanik, nende hulgas Theatre Royal Drury Lane ja London Palladium.

1992. aastal anti talle rüütliititel ja 1997. aastal eluaegne aadliititel.

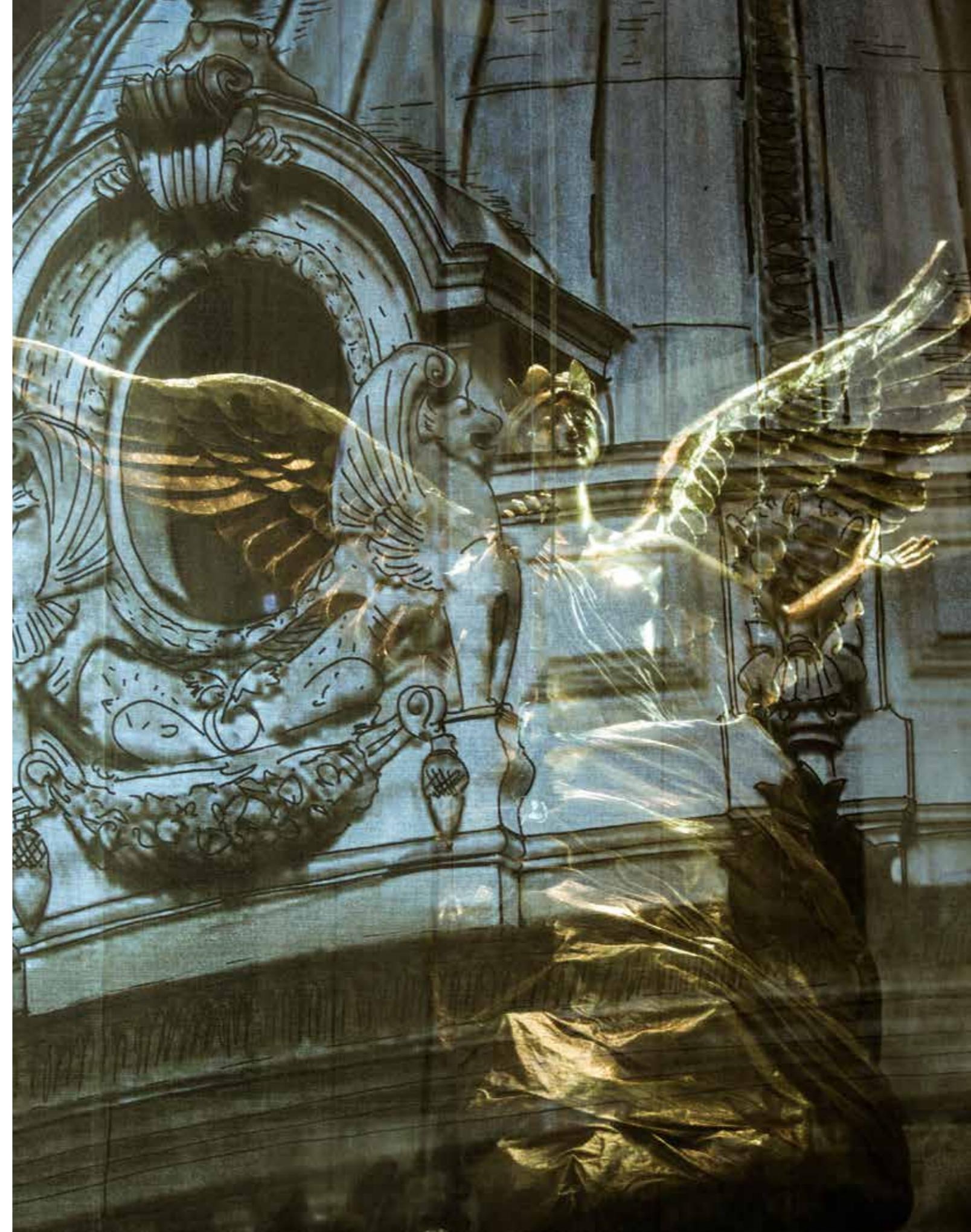
Andrew Lloyd Webber is the composer of “The Likes of Us”, “Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat”, “Jesus Christ Superstar”, “By Jeeves”, “Evita”, “Variations” and “Tell Me On A Sunday” later combined as “Song & Dance”, “Cats”, “Starlight Express”, “The Phantom of the Opera”, “Aspects of Love”, “Sunset Boulevard”, “Whistle Down the Wind”, “The Beautiful Game” and “The Woman in White”. He composed the film scores of “Gumshoe” and “The Odessa File”, and a setting of the Latin Mass Requiem.

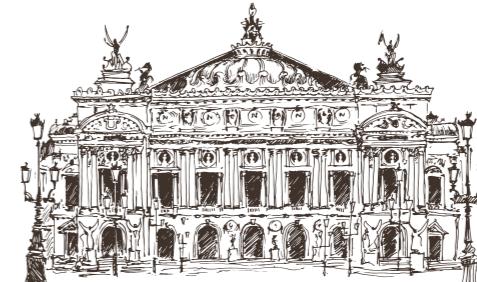
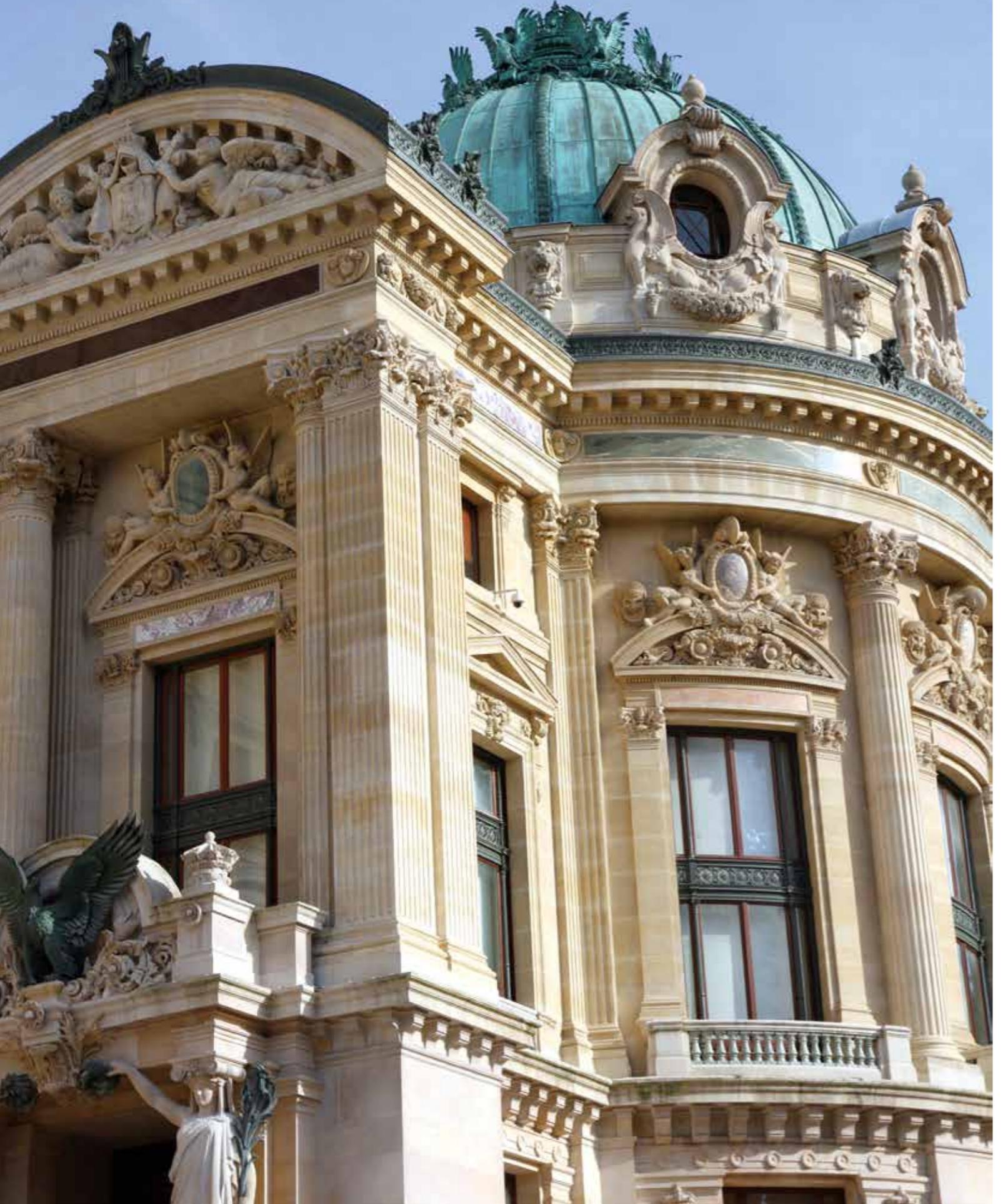
In 2004 he produced a film version of “The Phantom of the Opera” directed by Joel Schumacher and, in 2006, a unique spectacular version of the show in Las Vegas. In March 2010 his new musical „Love Never Dies“, which continues the story of The Phantom and Christine, will open at London’s Adelphi Theatre.

He pioneered television casting for musical theatre with the Emmy award-winning BBC series “How Do You Solve A Problem Like Maria?”. He repeated his success with “Any Dream Will Do” which cast the title role of “Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat” and in 2008 he cast the musical “Oliver!” for the BBC. In 2010 he will work with the BBC to find Dorothy and Toto for a new theatrical production of “The Wizard of Oz”.

His awards include seven Tonys, three Grammys including Best Contemporary Classical Composition for Requiem, seven Oliviers, a Golden Globe, an Oscar, two International Emmys, the Praemium Imperiale, the Richard Rodgers award for Excellence in Musical Theatre and the Kennedy Center Honor. He currently owns seven London theatres including the Theatre Royal Drury Lane and the London Palladium.

He was knighted in 1992 and created an honorary life peer in 1997.

Andrew Lloyd Webber

Septembris 1986

Igaüks, kes on vähegi tuttav mõne suure ooperimajaga võib kinnitada, et tegemist on inimeste ja koridoride imetabase labürindiga, 19. sajandi viimase veerandi Pariisi Ooperimaja aga, kuhu Gaston Leroux „Ooperifantoomi“ tegevuse seadis, oli igas mõttes täiesti erakordne. Tohutu suur hoone ehitati Charles Garnier' kavandite järgi 1861-1875 ning sellest kujunes poliitika ja salasepitsuste taimelava. Ooperimajas võimutsevad intrigid ja kuulujutud haarased enda hõlma nii primadonnad kui lavameistrid, kes kõik rüsesed oma positsiooni pärast, kaitsesid oma territooriumi ja varitsesid samaaegselt uusi võimalusi. Ajal, mil toimub romaanide tegevus, oli ooperimajas üle 1500 töötaja ning ooperitrupil oli ooperimaja hoovi all oma hobusetall valgete ratsudega. Isegi tänapäeval töötab seal üle 1000 inimese ja hoones on kaks tegutsevat balletikooli.

Pariisi Ooperimaja saavutas oma väljapaistva positsiooni 18. sajandil. Pärast revolutsiooni taastas Napoleon 1807. aasta reformide käigus ooperimaja hiilguse ja juhtiva positsiooni Pariisis. Vaieldamatult kõige enam esitatud helilooja oli sel ajal Salieri, kelle looming oli repertuaaris ka Leroux' romaanilise ilmumisajal. Salieri suurimaks triumfiks Pariisis kujunesid ooperid „Les Danaides“ (1787) ja „Tarare“ (1784). Huvitav on näiteks see, et Mozart hakkas Da Ponte'iga (Mozarti sõber, kolme tema kuulsaima ooperi – „Don Giovanni“, „Figaro pulma“ ja „Così fan tutte“ – libretist. Toim.) koostööd tegema alles pärast seda, kui viimane oli ühes Salieriga saavutanud Prantsusmaal suurejoonelise edu. Ja töesti, Mozarti teoseid hakati Pariisi Ooperimajas mängima alles 19. sajandi alguses ning isegi siis üsna mugandatud kujul. Salierit tervitati kui Glucki mantlipäriat – Gluck oli ooperimaja 18. sajandi teise poole raudvara ning tema looming möjutas Salierit tugevalt.

Aga ehk oli tollase ooperimaailma valitseja hoopis Meyerbeer? Tema suursugused ooperid olid muusikaliste komponentide meisterlik sulam. Meyerbeeri muusika oli möjuv, tema orkestreerimisoskus aitas täiuslikult esile tuua tegelaskujude iseloomu ja ta nautis lavalist vaatemängu. Siinse loo kirjutaja sai sügava hämminguga teada, et 1849. aasta „Le Prophète“ lavastuses kasutati laval esmakordset rulluisutamist kui tömbenumbrit ja lavalise efekti saavutamiseks toodi esimest korda lavale elekter. Tõepoolest, Pariisi Ooperimaja võis oma uuenduslikkuse üle uhke olla. Isouardi „Aladdin“ (1822) toodi esimest korda lavale gaasivalgus.

Seda kõike juhatas ooperimaja peakunstnik Ciceri, oma aja John Napier (matemaatik, logaritmikasutuselevõtja. Toim.). Peamine oli vaatemäng. Nagu kirjutas Victor Hugo oma näidendi „Cromwell“ (1827) eessõnas: „Laval peaks olema täiuslikumast täiuslikum realsuse illusioon“. Näiteks Pariisi Ooperimaja korraldatud legendaarne Vesuvi purskamine oli tehtud ehtsate kividega ja üksipäinist lavastuste pealkirjad olid tähendusrikkus pungil: Rossini „Le Siege de Corinth“ („Korintose piiramine“), Auberi „La Muette de Portici“ („Portici tamm“), Meyerbeer „Robert Le Diable“ („Saatan Robert“) ja loomulikult Gounod' ooper „Faust“, mis oli Leroux' romaanilise fooniks.

Pariisliku ooperimodeli lahutamatu osa oli vaieldamatult ka ballett, mida esitati tavaliselt 3. vaatuse alguses. See võimaldas džentelmanidel õhtustada ning jõuda teatrisse just parajaks ajaks, et oma noori daame tantsuetteastetesi imetleda. Nii tekitas Jockey Club'is kisa-kära Wagneri ooper „Tannhäuser“, sest selle balletiosa oli klubiliikmete arvates täiesti ebamugavalt varase algusega.

Pariisi Ooperimaja on säilinud enam-vähem samasugusena, nagu romaanis kirjeldatud. Hoone laiub umbes 1,2 hektaril ning mõningase ettekujutuse selle labürindisüsteemi mahust saab, kui arvestada, et teatrisaal võtab enda alla vähem kui viidendiku kogu alast. Majas on üle seitsmeteistkümnne korruse, milles seitse on lava all ning siiani eksisteerib tall ooperi hobuste tarvis. On olemas monument La Carlottale. Mis aga peamine – ooperimaja all asub tõepoolest järv, mis on tegelikult majja sisse planeeritud ja millel on oluline roll stabiliseeriva lisaraskuse tekijana – veetasest tõstetakse või langetatakse vastavalt seitse korrust kõrgemal asuva lava raskusele.

By Andrew Lloyd Webber

September 1986

Anyone familiar with a large opera house would testify that it is an extraordinary labyrinth of people and passageways, but the Paris Opera House of the last quarter of the nineteenth century, in which Gaston Leroux set *The Phantom of the Opera*, was remarkable by any standards. The huge building was constructed to designs by Charles Garnier from 1861-1875. It was a hotbed of politics and factions. From prima donna to stage-hand, the Opera House was governed by intrigue and rumor; everyone jostling for position, defending their own territory and scrabbling for new. At the time in which the novel is set, the Opera House boasted over fifteen hundred employees and had its own stables of white horses for the opera troupe underneath the forecourt. Even today, it employs over a thousand people and contains two permanent ballet schools within the building.

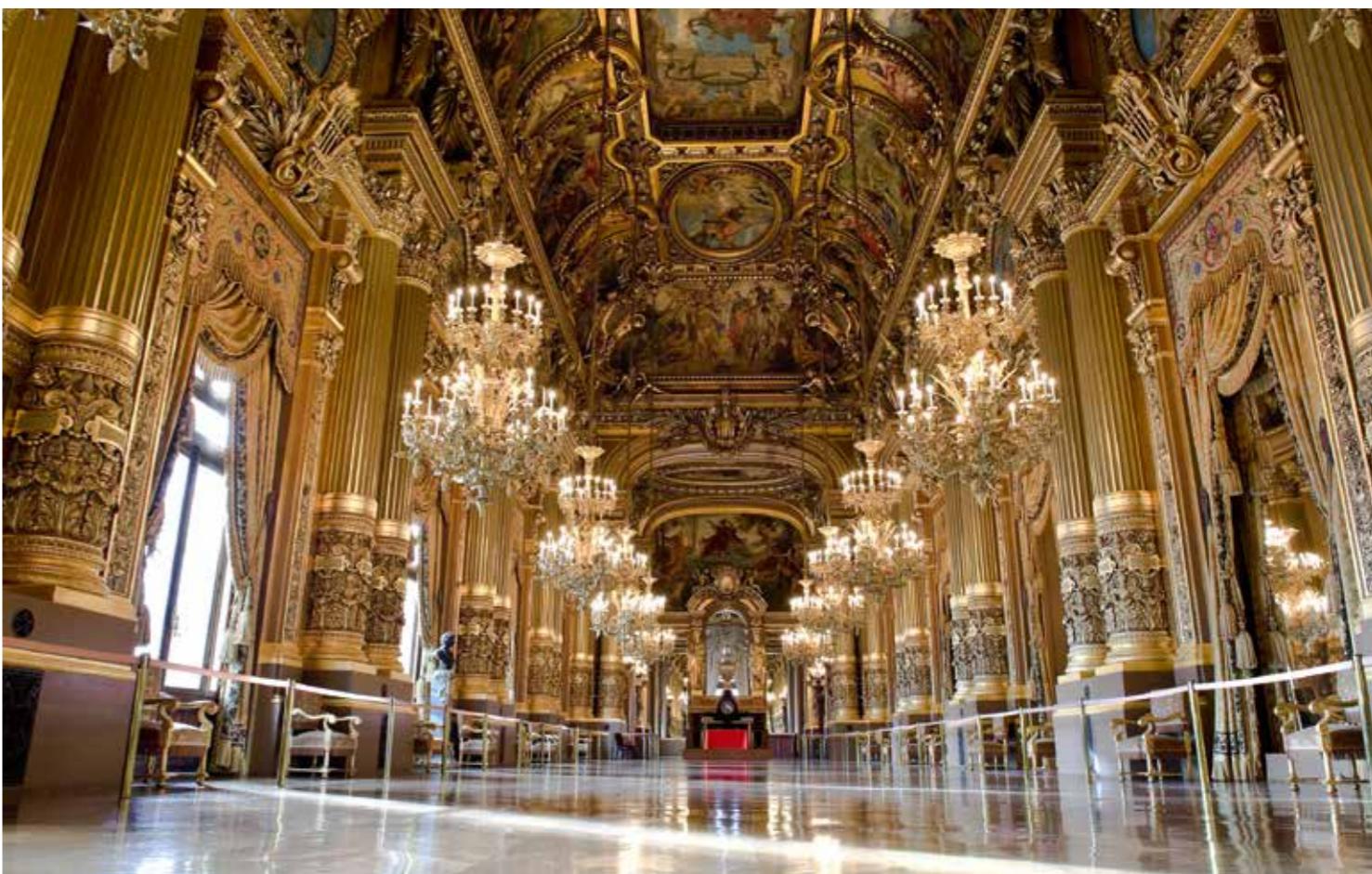
The Paris Opera House rose to pre-eminence in the eighteenth century. After the Revolution it was restored to its leading position in Paris by Napoleon in the reforms of 1807. Unquestionably among the most performed composers at that time was Salieri, whose music remained in the repertoire at the time of Leroux's novel. Salieri had his greatest triumphs in Paris with *Les Danaides* (1787) and *Tarare* (1784). It is interesting that Mozart began to work with Da Ponte after the latter's huge success with Salieri in France. Indeed, Mozart was not performed at the Paris Opera until the early 1800s and then only in a severely adapted form. Salieri was hailed as the natural successor to Gluck, the main force at the opera in the third quarter of the eighteenth century, and was greatly influenced by his music.

But perhaps it was Meyerbeer who reigned supreme. His grand operas were a masterful potpourri of components. His music was accessible, his characterization brilliantly aided by his command of orchestration and he relished stage spectacle. This writer was chastened to learn that the 1849 production of *Le Prophète* was the first to feature roller-skating as a key ingredient and also introduced electric light as an effect. Indeed the Paris Opera always prided itself in its innovation. *Aladdin* (1822) by Isouard introduced gas lighting to the stage.

King of all this was the Opera's chief designer Ciceri, the John Napier of the day. Spectacle was all. Hugo in his preface to *Cromwell* (1827) wrote "the stage should make as complete as possible the illusion of reality". The Paris Opera's eruption of Vesuvius was legendary, employing real stones and the titles of operas alone convey everything: *Le Siège de Corinth* (Rossini), *La Muette de Portici* (Auber), *Robert Le Diable* (Meyerbeer) (noted for its *Phantom of the Nuns* effect) and, of course, Gounod's *Faust*, the opera which is the backdrop to the Leroux novel.

Key also to Paris formula was the ballet. This was usually at the start of Act III. The gentlemen could dine before arriving at the theater in time to see their various young ladies in the corps de ballet. Wagner's *Tannhäuser* caused uproar with the Jockey Club because its ballet was placed too early in the production for their members' convenience.

The Paris Opera House survives in much the same form described in the novel. It occupies a three-acre site and some idea of the labyrinthian nature of the building can be appreciated if one considers that the auditorium accounts for less than one fifth of the total space. There are over seventeen storeys, seven of which are below the stage level; the stables for the opera horses still exist. There is a monument to La Carlotta. More important, there really is a lake underneath the building; it is an integral part of the design, and the water level acts as a ballast, raised or lowered, depending on the weight of the stage, seven storeys above it.

ees, kes lõi Fantoomi

Peter Haining
Septembris 1986

Mitmekülgne prantsuse kirjanik ja „Ooperifantoomi” loaja Gaston Leroux armastas teatrit kirglikult ning tundub täiesti kohane, et pärast aastatepiikkust rassimist kirjanduspöllul, mis hõlmas ajalehearvustuste ja mitmete edutute näidendite kirjutamist, oli just tema see, kes jättis kirjandusse jälje oma romaaniga ühest erilisest episoodist Prantsuse kuulsaima ooperiteatri ajaloos.

Töele au andes tuleb öelda, et Ooperifantoomi suures populaarsuses on oma osa kino võlувõimul ja headel lavastajatel, kuid Leroux suutis ka raamatulehekülgedel osavalt edasi anda 19. sajandi lõpuosa olustikulist hõngu – oli see ju aeg, mil prantslased janunesid üleloomulike jõudude ja spirituaalse maailma järele.

1868. aastal Pariisis sündinud Gaston Leroux oli ise tegelikult sama huvitav nagu tema teos. Fotod näitavad, et tegemist oli suurt kasvu, üsna priske ning peadligi kammitud mustade juustega vuntsilise mehega, kes riuetus moekalt ning kandis kuldseid näpitsprille. Ilmselgelt oli Gaston Leroux toretsev tegelane, kes hooples kord, et pärineb otseliinis William Vallutajast.

Kuigi tema kirjanduslikud kalduvused tegid temast klassi priimuse, sai energilisest Gastonist laisk tudeng, sest tema isa otsustas, et pojast peab siiski saama advokaat. Gastoni meeli köitis teater ja pole ime, et pärast juuraõpingute lõppu praktikandina ametisse asudes jätkas ta vabal ajal ka kirjutamist.

Tema elu aga võttis uue uue pöörde, kui isa suri ja jättis talle peaaegu miljoni frangi suuruse päranduse. Gaston hülgas koheselt juura ja sukeldus hasartmängudesse (pokker oli tema üks põhilisi pahesid) ning Pariisi värvika seltskonnaelu lainetesse. Vähem kui aastaga suutis ta oma päranduse laiaks lüüa.

Sellest asjaolust liigelt heitumata küsis Leroux 1890. aastal tööd ajalehelt L'Echo de Paris ning tema ülesandeks sai ühendada oma juura-alased teammised kirega teatri vastu ning asuda ametisse õukonnareporteri ja draamakriitikuna! Uuriva ajakirjaniku töö pakkus Leroux'le sellel eluetapil tõelist rahuldust. Ajaleht võimaldas tal läbi viia uurimusi kohaliku politsei ja valitsuse ametkondade ametiseisundite kuritarvitamise osas ning tema karmidlood mitte ainult ei paljastanud mitmeid korrumpeerunud ametnikke, vaid tegid talle nime ka ajakirjanikuna.

Lisaks andis see amet Leroux'le võimaluse seiklusteks, mis viisid ta igale poole – Soomest Kaspia mereni, läbi Itaalia, Egiptuse ja Maroko. Sündmuste tulipunkti pääsemiseks kasutas ta tihtipeale maskeeringut.

Pidev kurnatus ja loomulik soov peret luua töid Gastoni pidevalt ringirändava korrespondendi elust lõpuks välja ning temast sai romaankirjanik. Tema esimesed raamatud olid verest ja melodramaatikast nõretavad sopakad. 1907. aastal aga lõi ta Edgar Allan Poe ja Sir Arthur Conan Doyle'i eeskujul noore uurija Joseph Rouletabille'i tegelaskuju, kes lahendas lukustatud ruumis toimumud pealtnäha võimatu kuriteo. Raamatut nimeks sai *The Mystery of the Yellow Room* („Kollase ruumi mõistatus.”).

1911. aastal avaldas ta romaani *Le Fantôme de l'Opéra* („Ooperifantoom”), milles kirjeldab lugejale oma tööd kuulsas ooperimajas aset leidnud veidrate sündmuste uurimisel 1880ndatel

aastatel. Ta pajatab oma käigust suure maa-aluse järve juurde, kus Fantoom end varjas ja sellest, et komistas „mõnede õnnetute otsa, kes leidsid ooperimaja keldris otsa Kommuuni veriste sündmuste keerises.”

Raamatu müügiedu jäi siiski kesiseks ja ka arvustused olid nigelad. Mingisugustki avalikku huvi teose vastu tekitas üksnes looavaldamine järjejutuna Prantsuse, Inglise ja Ameerika ajalehtedes koos sobivalt ilmekate illustratsioonidega Ooperimaja hämarais käikudes ringiutavast Fantoomist. Järjejutule sattus peale Universal Pictures'i agent, kelle poolt käima lükatud sündmustejada tulemusena jõudis Ooperifantoom 1925. aastal esmakordselt kinolinale ning lennutas sellega filmitäheks Lon Chaney.

Kahjuks ei näinud Leroux ise oma ooperiloo täielikku triumfi, kuigi usutavasti käis ta linateost Pariisis 1926. aastal siiski vaatamas. Ta oli selleks ajaks raskesti haige ja suri 15. aprillil 1927 ureemia tagajärvel, olles 59-aastane ning selleks kirjutanud üle 60 romaanit, millest mitte ainuski ei suutnud talle rikkust tuua. Tänapäeval on peale romaanide „Ooperifantoom” ja „Kollase ruumi mõistatus” keeruline leida mõne tema romaanit väljaannet.

Oma 75-aastase eksistentsi jooksul on Fantoom kahtlemata jätnud varju oma looga ning tema nimi on muutunud üldtuntuks. Kõigi nende aastate järel tooks see endise ajakirjaniku ja teatrisõbra näole kahtlemata üsnagi vildaka naeratuse!

The Man Who Created the Phantom

By Peter Haining
September 1986

Gaston Leroux, the versatile French author who created The Phantom of the Opera, was a man with an abiding passion for the theatre and it seems appropriate that after years of struggle, writing newspaper reviews and a number of unsuccessful plays, he should have left his mark on literature with a novel about an extraordinary episode in the history of France's greatest opera house.

Admittedly, it has taken the magic of the cinema, and the art of the dramatist to familiarize the public with The Phantom of the Opera, but Leroux also managed to capture in his pages the atmosphere of the times he was writing about – the latter part of the nineteenth century when France was rampant with belief in the supernatural and the spirit world.

Born in Paris in 1868, Gaston Leroux is himself as interesting as his story. Photographs reveal him to have been a big, rather plump man with slicked back dark hair and a moustache, who dressed fashionably and sported a gold pince-nez. He was evidently a flamboyant character and once claimed that his family were directly descended from William the Conqueror.

Although his literary inclinations put him at the top of his class, when his father decided that he was to become a lawyer, Gaston changed from an energetic pupil to an idle student. The theatre was obviously gripping his imagination and, it is not surprising that after he finally completed his legal study and was called to the bar as a probationer, he continued to write in his spare time.

However, the course of his life was changed when his father died suddenly and left him heir to a fortune of almost one million francs. At once, Gaston abandoned the law and flung himself into

a round of gambling, (poker was his particular vice) and pleasure in the colorful society of Paris. In less than a year he had squandered his inheritance.

Not downhearted, Leroux begged a job on L'Echo de Paris in 1890 and was asked to combine his knowledge of the law and love of the theater as court reporter and drama critic! It was as an investigative reporter that Leroux found the greatest satisfaction at this period of his life. His paper allowed him to probe suspected malpractice in the local police force and public administration and his hard-hitting reports not only exposed several corrupt officials but also made his name as a journalist.

This passport to adventure took him from Finland, south to the Caspian Sea, through Italy, Egypt and Morocco, frequently disguising himself in order to be able to witness events at first hand.

The strain on his health and a natural enough desire to settle down with his family made him give up the footloose life of a roving correspondent and become a novelist. His first books were unashamed pot-boilers, full of blood and thunder. Then, in 1907, he used his admiration for Edgar Allan Poe and Sir Arthur Conan Doyle to develop a young detective, Joseph Rouletabille, who solved a seemingly impossible crime committed in a locked room. The book was called The Mystery of the Yellow Room.

In 1911 he published Le Fantôme de l'Opéra, introducing it to his readers by explaining how he carried out his own enquiries into the strange events that had occurred in the famous Opera House in the 1880s. He tells of how he visited the huge underground lake where the Phantom hid and even stumbled upon the skeletons of “some poor wretches who had been massacred under the Commune in the cellars of the Opera.”

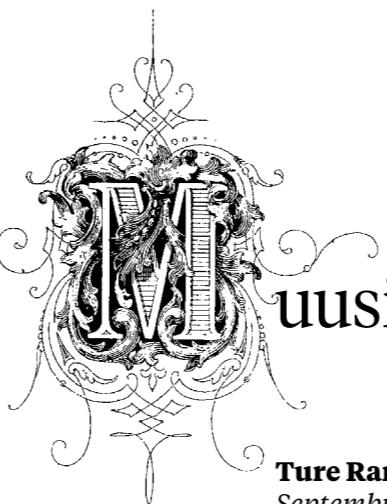
However, sales of the book were only moderate and the reviews – such as they were – were disappointing. The only kind of public interest seems to have been generated by the serialization of the story in French, English and American newspapers with suitably graphic illustrations of the Phantom stalking the dimly lit caverns of the Opera House. It was to be the reading of this serial by a researcher for Universal Pictures which set in motion the chain of events which were to bring The Phantom of the Opera to the screen for the first time in 1925 and make a star of Lon Chaney Snr.

Tragically, Leroux did not live to see the full triumph of his Opera story, though it is believed he did visit the cinema in Paris to see the Universal film in 1926. He was by then in failing health and died of uraemia on 15 April 1927. He was 59 years old and had written over sixty novels, none of which had made him rich. Today, copies of most are difficult to find aside from The Phantom of the Opera and The Mystery of the Yellow Room.

In the three quarters of a century of his existence, the Phantom had undeniably over-shadowed his creator and, at the same time, become a familiar term in everyday use. What a wry smile that would surely have brought on the face of former journalist and theatre lover after all these years!

muusikali imeline maailm

Ture Rangström
Septembris 2014

Mind meelitati muusikali imelisse maailma pettusega. See juhtus umbes kakskümmend aastat tagasi. Režissör ja teatrijuht Georg Malvius oli otsustanud kutsuda asjast huvitatud Rootsitsenaristid, heliloojad, libretistid, koreograafid, režissörid ja stsenograafid muusikali-teemalisele foorumile. Eesmärk oli teada saada, miks kirjutatakse muusikale üksnes juba olemasolevate rahvusvaheliste draamade, filmide ja romaanide põhjal. Miks mitte kirjutada midagi uut ja kasutada ajakohasmaid kirjanduslike eeskujusid? Miks peaksid elavad heliloojad veetma aega vaid surnud poeetide seltskonnas? Üritust saatis suur edu. Rahvusvahelised muusikaliloojad kutsuti oma tööd tutvustama. Pandi alus uutele projektidele. Sõlmiti uusi kontakte. Tänu sellele, et paljudele osalejatele pakuti tööd, kasvas ka nende huvi selle kunstivormi vastu.

Georg ja allakirjutanu asusid koos andeka inglise helilooja Nic Bicatiga looma rootsi muusikali „Elvira Madigan”. See pöhines tööstisündinud kirglikul armastuslood, mis arenes tsirkusemiljöös. Sündmustik meenutas mulle Mayerlingi draamat. Auhinnatud Elvira Madigani teemaline film oli meile teenäitajaks. Meie muusikal esietendus 1992. aastal ja osutus ülimenukaks nii Rootsis kui ka välismaal. See oli moodne ja isemeelne, aga ei kohkunud tagasi klassikalise laia jutustamisstiili ees.

Muusikaliteemalise foorumi eesmärk oli esitleda uusi muusikale ja ideesid, mis hakkasid võtma muusikalise lavateose vormi. Kohalolevate kolleegide kriitika oli konstruktiivne ja julgustav. Tegelikult polnud vanadel romaanidel ja fantaasial põhinevate muusikalide vahel mingit vastuolu.

Ma mäletan, et pidasin ettekande nö suurte muusikalide kirjanduslikust taustast. Inspiratsiooni võib leida köigist tekstidest. Alguses oli sõna! Piibel on aidanud kaasa muusikalide „Eedeni lapsed” ja „Jesus Christ Superstar” loomisele. Kõik klassikaliseks peetav on seal olemas. Suured tunded, võrratud stseenid, ajaloolised hetked, tants, muusika, teater ja luksuslikud kostüümid vaimustavad nii muusikalifänne kui ka kriitikuid.

Kõik prantslased alates lastest ja lõpetades täiskasvanutega teavad rahvuskirjanik Victor Hugo teost „Hüljatud”. Romaani tegevustikku on kujutatud nii teatrilaval, filmis, ooperis kui ka muusikalises. Jah, köikmöeldavates žanrides. Muusikalist on omakorda tehtud mängufilm. Kõik käib ringirastat! Kui ma tõlkisin muusikal „Hüljatud” rootsi keelde, käisin tihealt läbi autorite Alain Boublili ja Claude-Michel Schönbergiga. Nad rõhutasid korduvalt, et Victor Hugo ei tohi muutuda Charles Dickensiks. Jean Valjean on prantslane ja ei keegi muu. Seevastu teisest küljest oli tähtis, et ta oskaks laulda rootsi keeles või vähemalt etenduse vaatajaskonnale arusaadavas keeles. Öeldi, et see on kultuuriline ülesanne. Võib-olla olid selle taga ka majanduslikud põhjused. Kõik inimesed ei valda inglise keelt.

Kui Georg Malvius lavastas Rootsis muusikali „Oliver”, oli minu kui tõlkija ülesanne üritada käima lükata Dickensi melodramaatiline meistriteos „Oliver Twist”. Nääb, et see mul õnnestus, sest minu rootsi versiooni muusikalist mängitakse pidevalt nii koolides kui ka teatrilavadel. Lastel ja muusikalil on palju ühist.

Inglise eeskujudest puudust ei tule. Shakespeare on varustanud meid ooperite ja muusikalide alustekstidega. Mõned näited: 1590ndatel kirjutatud „Törksa taltsuts” sai Cole Porteri käe all menumuusikaliks juba 1948. aastal. Siis anti sellele pealkiri „Suudle mind, Kate”. Romeo ja Julia armastuslugu rabas muusikalipublikut Bernsteini ja Sondheimi muusikaliks „West Side Story”. Aasta oli siis 1957 ja miski ei jäänud enam endiseks. 2014. aastal esitleti lavadel Shakespeare'i enda elusaatust. Filmist „Armunud Shakespeare” on saanud muusikaline teatritükk. Tom Stoppardi ja Mark Normani käsikirjast, mis tiirleb Shakespeare'i Romeo ja Julia ümber, saab lavastus, mis toob publiku ette 28 artisti.

Vanu klassikuid lugedes tekib tihti mõte, et sellest siin võiks saada muusikal. Paljud raamatud lihtsalt ootavad oma järgje. Kui meie Roots muusikalitähed Björn Ulvaeus ja Benny Andersson võtsid käsite kirjanik Vilhelm Mobergi eksiilepose, oli see unelmate projekt. Ühe kultuuripärandi elustamine. „Duvemåla Kristina” elab praegugi.

Paljud muusikalilavastused on saanud suurema tähelepanu osaliseks kui nende eeskujud. Vahepeal sünnib alustekst justkui uesti. Ameerika muusikal „Kabaree” pöhineb Christopher Isherwoodi 1939. aastal ilmunud raamatul „Hüvasti, Berliin!”, mis on nüüd saanud palju uusi lugejaid. Andrew Lloyd Webberi „Kassid” on igavesti seotud T. S. Elioti nutikate tekstilega. Jutustust Anne Frankist ja tema päevaraamatust mängiti kevadel muusikalina muu hulgas ka Amsterdamis.

Andrew Lloyd Webberi „Ooperifantoom” esietendus Londonis 1986. aastal. See pöhineb Gaston Leroux' 1910. aastal kirjutatud samanimelisel romaanil. Räägitakse, et muu hulgas oli raamat inspireeritud ka Roots operilauljannast Kristina Nilssonist. Ta astus korduvalt üles Pariisi ooperilavadel, kus teda tutvustati kui Casa Miranda krahvinnat.

Kirjanduslike eeskujude nimekirja võib pikendada lõpmatuseni. Ise olen ma kirjutanud libreto Roots kirjaniku Astrid Lindgreni lasteraamatu „Vennad Lövisüdamed” ja August Strindbergi romaani „Hemsö rahvas” põhjal valminud muusikalidele. Järgmisena ootab lavalaudadele pääsemist Selma Lagerlöfi „Gösta Berlingi saaga”.

Georg Malviuse muusikaliteemaline foorum päästis valla muusikaliste lavateoste laviini. On aeg uesti kokku tulla.

Ture Rangström on Stockholmi Strindbergi teatri juht. Teksti autorina on ta andnud oma panuse muusikalide „Elvira Madigan”, „Hemsö rahvas”, „Vennad Lövisüdamed”, „Gösta Berglingi saaga” jpt valmimisele. Ta on tõlkinud hulga muusikale, nt „Linnupuur”, „Hüljatud”, „Miss Saigon”, „Sweet Charity”, „Annie”, „Oliver”, „Buddy Holly”, „Rent” jne.

The Magical World of Musicals

Ture Rangström

September 2014

I was lured into the magical world of musicals by deceit. It happened approximately 20 years ago. The director and theatre manager Georg Malvius decided to invite those Swedish screenwriters, composers, librettists, choreographers, producers and scenographers interested to a musicals' forum. The aim was to determine why musicals are only written based on the already existing international dramas, films and novels. Why not write something new and use more appropriate literary role-models? Why should contemporary composers spend their time only in the company of dead poets? The event was a big success. Composers from all over the world were invited to talk about their work. New projects were launched. New contacts were made. As many of the participants were offered work, their interest towards this form of art increased.

Georg and I myself started working on a Swedish musical called *Elvira Madigan* together with the talented English composer Nic Bicat. The piece was based on a real-life passionate love story that evolved in a circus setting. The events reminded me of a Mayerling drama. The award-winning film about Elvira Madigan was a guiding light for us. Our musical premiered in 1992 and turned out to be a huge success both in Sweden as well as abroad. It was modern and opinionated, but not intimidated to employ the classical broad style of storytelling. The aim of the forum was to give an overview of the new musicals and ideas starting to shape the format of a musical performance. The colleagues present were constructive and encouraging in their criticism. There was no real conflict between old novels and the musicals based on fantasies.

I remember giving a presentation about the literary background of the so-called major musicals. Inspiration can be found in all texts. In the beginning was the word! The bible has contributed to the birth of musicals such as *Children of Eden* and *Jesus Christ Superstar*. Everything that is considered classic can be found in there. Grand emotions, magnificent scenes, historic moments, dance, music, theatre and luxurious costumes enchant both musicals' fans as well as critics.

All French, starting with children and ending with grown-ups, are familiar with *Les Misérables* – the story written by their national author Victor Hugo. The plot of the novel has been depicted in the format of a play, film, opera as well as a musical. Yes, in all genres imaginable. The musical has, in turn, been made into a film. Round and round it goes! When I was translating the musical *Les Misérables* into Swedish, I was in close contact with the authors Alain Boublil and Claude-Michel Schönberg. They stressed repeatedly that Victor Hugo must not be turned into Charles Dickens. Jean Valjean was a Frenchman and none else. However, on the other hand, it was important that he could sing in Swedish or at least in a language understood by the audience. It was said that it was a task of a cultural nature. Maybe there were underlying economic reasons. Not all people speak English.

When Georg Malvius directed the musical *Oliver* in Sweden, my role as a translator was to set the wheels of Dickens' melodramatic masterpiece *Oliver Twist* in motion. It seems that

I succeeded as my Swedish version of the musical is constantly played at schools as well as in theatres. Children and musicals have a lot in common.

There is no shortage of English examples. Shakespeare has supplied us with the foundation texts for operas and musicals. Some examples: *The Taming of the Shrew* written in 1590s was turned into a famed musical by Cole Porter already in 1948. It was then entitled *Kiss me, Kate*. The love story of Romeo and Juliet astounded the audience in Bernstein and Sondheim's musical *West Side Story*. It was 1957 then and afterwards nothing was to be the same. In 2014 it was Shakespeare himself whose destiny was depicted on stage. The film *Shakespeare in Love* has been turned into a musical. Tom Stoppard and Mark Norman's script that circles around Shakespeare's *Romeo and Juliet* will be made into a stage production that brings 28 artists in front of the audience.

Reading old classics one often contemplates that one or the other could be turned into a musical. Many classic books are simply waiting for their time. When our Swedish musical stars Björn Ulveus and Benny Andersson undertook to turn the writer Vilhelm Moberg's exile epic into a musical, it was a project of one's dreams. Reanimation of a piece of cultural heritage. *Duvemåla Kristina* is still alive.

Many musical productions have received greater attention than the originals they are based on. Meanwhile the original text is in a way reborn. The American musical *Cabaret* is based on Christopher Isherwood's book published in 1939 *Goodbye to Berlin*, which is now being rediscovered by many new readers. Andrew Lloyd Webber's Cats is now eternally tied to the witty texts of T. S. Eliot. The story about Anne Frank and her diary was staged as a musical, amongst other places, in Amsterdam.

Andrew Lloyd Webber's *The Phantom of the Opera* premiered in London in 1986. It is based on the novel of the same title written in 1910 by Gaston Leroux. It is said that the book was amongst others also inspired by the Swedish opera singer Kristina Nilsson. She performed on the opera stages in Paris on many occasions being introduced there as Countess Casa Miranda.

The list of literary role-models is never-ending. As for me, I have written librettos for musicals based on the children's book by Swedish writer Astrid Lindgren – *The Brothers Lionheart* – and August Strindberg's novel *People of Hemsö*. The next in line, waiting for its time on the stage is Selma Lagerlöf's *Gösta Berling's Saga*. Georg Malvius' musicals' forum cut loose an avalanche of musical productions. It is time to reconvene.

Ture Rangström is the manager of Stockholm's Strindberg Theatre. As a writer he has contributed to the staging of such musicals as *Elvira Madigan*, *People of Hemsö*, *The Brothers Lionheart*, *Gösta Berling's Saga* and many others. He has translated many musicals, for example *Birdcage*, *Les Misérables*, *Miss Saigon*, *Sweet Charity*, *Annie*, *Oliver*, *Buddy Holly*, *Rent*, etc.

Fakte ja numbrid

Andrew Lloyd Webberi muusikaliversioon „Ooperifantoomist“ on üks läbi aegade edukamaid produktioone, mida on esitatud köikvõimalikes meedia-kanalites ja mille populaarsus maailmas ei paista vaibuvat.

Arvestuslikult on „Ooperifantoomi“ käinud vaatas rohkem kui 130 miljonit inimest ja ülemaailmne piletitulu on nüüdseks üle 5,6 miljardit dollari. Lavastus on võitnud üle 70 olulise teatriauhinna, nende hulgas kolm Olivier' auhinda, viimane neist 2002. aastal kõige populaarsema etenduse kategoorias, *Evening Standard*'i auhinda, seitse Tony auhinda, sealhulgas parima muusikali kategoorias, seitse *Drama Desk*'i auhinda ja kolm *Outer Critic Circle*'i auhinda.

Andrew Lloyd Webberi „Ooperifantoomi“ esietendus toimus Londoni teatris *Her Majesty's Theatre* 27. septembril 1986 ja New Yorgi teatris *Majestic Theatre* 9. jaanuaril 1988.

Londoni lavastus tähistas oma 25. aastapäeva oktoobris 2011 kolme etendusega *Royal Albert Hall*'is.

„Ooperifantoomist“ sai Broadway kõige pikemalt mängitud lavastus läbi aegade, kui 6. jaanuaril 2006 loovutas rekordi muusikal „Cats“, mida selleks hetkeks oli mängitud juba 7486 korda. Tegemist on ainukese Broadway lavastusega läbi aegade, mis on tähistanud esietenduse aastapäeva alates 18. kuni 25. etendusaastani.

West End'i lavastuse 10 000. etendus toimus 23. oktoobril 2010.

Broadway lavastuse 10 000. etendus toimus 11. veebruaril 2012.

„Ooperifantoomi“ piletitulu on suurem kui mistahes muul filmil või lavastusel, ületades sealhulgas filme nagu „Titanic“, „ET“ ja „Star Wars“.

„Ooperifantoomi“ on lavastatud 151 linnas ja 30 riigis üle maailma, nende seas Austraalias, Austria, Belgias, Brasiliias, Kanadas, Hiinas, Taanis, Inglismaal, Saksamaal, Hollandis, Hong Kongis, Ungaris, Iirimaa, Jaapanis, Koreas, Mehnikos, Uus-Meremaal, Šotimaal, Singapuris, Lõuna-Aafrika vabariigis, Hispaanias, Rootsis, Šveitsis, Taivanis, Tais ja Ameerika Ühendriikides.

Üle kogu maailma on „Ooperifantoomi“ tõlgitud vähemalt 13 eri keelde: inglise, prantsuse, saksa, jaapani, taani, poola, rootsi, kastiilia, ungari, hollandi, korea, portugali ja mehhiko hispaania keelde.

„Ooperifantoomi“ originaalkoosseisu album oli Briti muusikaajaloos esimene muusikaalbum, mis hõivas edetabelis koheselt I koha.

Albumite müük, sealhulgas originaalkoosseisu salvestused, võörkeelsed salvestused, stuudiosalvestused ja filmimuusika albumid on nüüdseks ületanud juba 40 miljoni piiri.

Lavastuse koosseisuline album on platinaplaadi staatuse saavutanud 6 korda USA-s, 2 korda Suurbritannias, 9 korda Saksamaal, 4 korda Hollandis, 11 korda Koreas ja 31 korda Taiwanis.

Joel Schumacher lavastas suure ekraani jaoks filmiversiooni, mis esilinastus 2004. Peaosades olid Gerard Butler Fantoomina, Christine'i mängis Emmy Rossum. Raouli osas astus üles Patrick Wilson ja Carlottana Minnie Driver.

Lugu „Learn to be Lonely“ kirjutati spetsiaalselt filmiversiooni jaoks ning nimetati 2005. aasta Oscar-i kandidaatiks parima originaalloo kategoorias. Beyonce esitas loo Oscarile tseremoonial.

„Phantom – The Las Vegas Spectacular“ esietendus selleks otstarbeks ehitatud teatris *Venetian Resort* hotellis 24. juunil 2006. Lavastus maksis 75 miljonit dollarit ning sellest 95-minutilisest etendusest sai läbi aegade kõige kallim muusikaline *extravaganza*.

Mõned tehnilised faktid „Ooperifantoomi“ originaallavastuse kohta.

Pariisi Ooperimaja kroonlühtri silmipimestav koopia koosneb 6000-st helmost, mis on 35-kaupa nööriole lükitud. Lühter on kolm meetrit lai ja kaalub ühe tonni. Ringreisidel kasutatakse lühter kukub kiirusel 2,5 m/s. Originaalversiooni ehitasid viis inimest neli nädalat.

Fantoomi meigi pealepanek võtab kaks tundi ja mahavõtmine 30 minutit. Nägu niisutatakse, hoolikalt aetakse habe ning paigaldatakse proteesid, seejärel pannakse paika kaks parukat, kaks raadio-mikrofoni ja kaks kontaktläätse (üks valge ja teine häägne).

Drapeeringute ja kardinate jaoks kulub 2230 meetrit kangast, millega 900 meetrit on spetsiaalselt värvitud. Tupsulisi narmaid on kokku 226 meetrit. Need valmistatakse 250 kilost värvitud lõngast, millesse on sisestatud 5000 Indiast imporditud puust helmost. Iga tups on käsitsi valmistatud ja afrokammiga läbi kammitud.

Iga etendusega on otseselt seotud 130 osatäitjat, meeskonnaliiget ja orkestranti.

IGAS etenduses on 230 kostüumi, 14 riitetajat, 120 automatiseritud märguannet, 22 stseenivahetust, 281 kütünalt ja kasutatakse 250 kg kuiva jääd ja 10 udu- ja suitsumasinat.

Ringreisietenduse dekoratsioonide transpormiseks ühest teatrist teise kasutatakse 27 veokit.

Facts & Figures

Andrew Lloyd Webber's musical version of The Phantom of the Opera is the most successful piece of entertainment of all time, produced in any media, and its success is continuing all over the world.

It is estimated that Phantom has been seen by more than 130 million people, and the total worldwide gross is now in excess of \$5.6 billion.

The show has won over 70 major theatre awards including three Olivier Awards, the most recent being the 2002 Oliver Audience Award for Most Popular Show, an Evening Standard Award, seven Tony Awards including Best Musical, seven Drama Desk Awards and three Outer Critic Circle Awards.

The Phantom of the Opera opened at Her Majesty's Theatre, London on 27th September 1986, so is now in its 26th year, and at the Majestic Theatre in New York on 9th January 1988.

The London production of The Phantom of the Opera celebrated its 25th Anniversary in October 2011 with a series of 3 performances at London's Royal Albert Hall.

The Phantom of the Opera became Broadway's longest running show ever when it overtook the record set by Cats with its 7,486th performance on January 6th 2006. It is the only Broadway show ever to celebrate anniversaries through 18 to 25 years.

The West End production played its 10,000th performance on 23 October 2010.

The Broadway production played its 10,000th performance on 11th February 2012.

The box-office revenues are higher than any other film or stage play in history – including Titanic, ET and Star Wars.

The Phantom of the Opera has been produced in 151 cities, in 30 countries around the world, including Australia, Austria, Belgium, Brazil, Canada, China, Denmark, England, Germany, Holland, Hong Kong, Hungary, Ireland, Japan, Korea, Mexico, New Zealand, Scotland, Singapore, South Africa, Spain, Sweden, Switzerland, Taiwan, Thailand and The United States.

Playing worldwide it has been translated into no fewer than 14 languages: English, French, German, Japanese, Danish, Polish, Swedish, Castilian, Hungarian, Dutch, Korean, Portuguese, Mexican Spanish and Estonian.

The original cast album of The Phantom of the Opera was the first in British musical history to enter the music charts at number 1.

Album sales, including original cast recording, foreign language recordings, studio recordings and the film soundtrack now exceed 40 million.

The cast album has gone 6 times platinum in the US, twice platinum in the UK, 9 times platinum in German, 4 times platinum in the Netherlands, 11 times platinum in Korea and 31 times platinum in Taiwan.

Joel Schumacher directed a big screen version of the show which was released worldwide at the end of 2004. It starred Gerard Butler as The Phantom, Emmy Rossum as Christine, Patrick Wilson as Raoul and Minnie Driver as Carlotta.

'Learn to Be Lonely', a new song written for the movie, was nominated for Best Original Song at the 2005 Oscars. Beyoncé performed the song at the ceremony.

Phantom - The Las Vegas Spectacular opened in a purpose built theatre at the Venetian Resort Hotel on 24th June 2006. The production cost \$75 million, making the new 95-minute version the most expensive musical extravaganza of all time.

Some technical facts about the original production of The Phantom of the Opera

The dazzling replica of the Paris Opera House chandelier is made up of 6,000 beads consisting of 35 beads to each string. It is three metres wide and weighs one ton. The touring version falls at two and a half metres per second. The original version was built by five people in four weeks.

The Phantom's make-up takes two hours to put on and 30 minutes to take off. The face is moisturized, closely shaved and the prosthetics are fitted, setting immediately, before two wigs, two radio mics and two contact lenses (one white and one clouded) are placed.

2,230 metres of fabric are used for the drapes, 900 of them specially dyed. The tasseled fringes measure 226 metres. They are made up of 250 kilos of dyed wool interwoven with 5,000 wooden beads imported from India. Each one is handmade and combed through with an Afro comb.

There are 130 cast, crew and orchestra members directly involved in each performance.

Each performance has 230 costumes, 14 dressers, 120 automated cues, 22 scene changes, 281 candles and uses 250 kg of dry ice and 10 fog and smoke machines.

The touring production takes 27 articulated lorries to transfer the set between theatres.

Auhinnad

1986 LONDON – Olivier' Awards

Väljapaistev osatäitmine muusikalžanris – Michael Crawford
Aasta muusikal

1986 LONDON – Evening Standard Theatre Awards

Parim muusikal

1988 NEW YORK – Tony Awards

Parim muusikal
Muusikali peaosatäitja – Michael Crawford
Parim naiskõrvalosatäitja – Judy Kaye (Carlotta)
Lavastaja (muusikal) – Hal Prince
Lavakujundus – Maria Björnson
Kostüümikujundus – Maria Björnson
Valguskujundus – Andrew Bridge

1988 NEW YORK – Drama Desk Awards

Väljapaistev muusikalilavastaja – Hal Prince
Väljapaistev muusikalnäitleja – Michael Crawford
Väljapaistev muusika – Andrew Lloyd Webber
Väljapaistev orkestratsioon – David Cullen ja Andrew Lloyd Webber
Väljapaistev lavakujundus – Maria Björnson
Väljapaistev kostüümikujundus – Maria Björnson
Väljapaistev valguskujundus – Andrew Bridge

1988 NEW YORK – Outer Critics Circle Awards

Parim Broadway muusikal
Parim näitleja (muusikal) – Michael Crawford
Parim lavakujundus – Maria Björnson
Parim kostüümikujundus – Maria Björnson
Parim valguskujundus – Andrew Bridge

1989/90 LOS ANGELES – Drama Critics Awards

Peasatäitja – Michael Crawford
Parim lavakujundus – Maria Björnson
Parim kostüümikujundus – Maria Björnson
Parim valguskujundus – Andrew Bridge

1989/90 TORONTO – Dora Mavor Moore Awards

Väljapaistev lavastus
Väljapaistev meesosatäitja – Colm Wilkinson
Väljapaistev lavastus – Hal Prince
Väljapaistev lavakujundus – Maria Björnson
Väljapaistev kostüümikujundus – Maria Björnson

1989/90 STOCKHOLM – Guldmasken Awards

Parim stsenograafia/ lavakujundus – Maria Björnson
Parim peaosatäitja – Mikael Samuelson (Fantoom)
Parim kõrvalosatäitja – Bert-Ake Varg (Firmin)
Žürii eripreemia: produtsent – Goran Lindgren

1989/90 ROOTSI – Svenska Dagbladets Operapris

Mikael Samuelson (Fantoom)

1990 AUSTRALIA – Mo Awards

Muusikaliteatri aasta artist – Anthony Warlow
Muusikaliteatri naiskõrvalosatäitja – Christa Leahmann
Muusikaliteatri meesartist – Anthony Warlow
Muusikaliteatri naisartist – Marina Prior
Muusikaliteatri lavastus – "Ooperifantoom"

1991 AUSTRALIA – Victorian Tourism and Australian Hotels Association Awards

Parim turismimagnet – "Ooperifantoom" / Melbourne

1991 AUSTRALIA – Womens Weekly Golden Gavel Awards

Varia – "Ooperifantoom" / Melbourne

1991 AUSTRALIA – Australian Tourism Awards

Äramärkimine festivalide ja eriürituste kategoorias – "Ooperifantoom" / Melbourne

1991 AUSTRALIA – Victorian Green Room Awards

Produtseerimine – Cameron Mackintosh
Lavastus – Harold Prince
Lavakujundus – Maria Björnson
Kostüümikujundus – Maria Björnson
Meespeasatäitja – Anthony Warlow
Naispeasatäitja – Marina Prior

1999/2001 UK – Group Leisure Industry Awards

Parim teatrilavastus

2002 LONDON – Olivier' Awards

Publikuauhind kõige populaarsemale lavastusele

Awards

1986 LONDON – Olivier Awards

Outstanding Performance in a Musical – Michael Crawford
Musical of the Year

1986 LONDON – Evening Standard Theatre Awards

Best Musical

1988 NEW YORK – Tony Awards

Best Musical
Leading Actor in a Musical – Michael Crawford
Featured Actress in a Musical – Judy Kaye (Carlotta)
Director (Musical) – Hal Prince
Set Designer – Maria Björnson
Costume Designer – Maria Björnson
Lighting Designer – Andrew Bridge

1988 NEW YORK – Drama Desk Awards

Outstanding Director of a Musical – Hal Prince
Outstanding Actor in a Musical – Michael Crawford
Outstanding Music – Andrew Lloyd Webber
Outstanding Orchestration – David Cullen and Andrew Lloyd Webber
Outstanding Set Design – Maria Björnson
Outstanding Costume Design – Maria Björnson
Outstanding Lighting Design – Andrew Bridge

1988 NEW YORK – Outer Critics Circle Awards

Best Broadway Musical
Best Actor (Musical) – Michael Crawford
Best Set Design – Maria Björnson
Best Costume Design – Maria Björnson
Best Lighting Design – Andrew Bridge

1989/90 LOS ANGELES – Drama Critics Awards

Leading Performance – Michael Crawford
Best Set Design – Maria Björnson
Best Costume Design – Maria Björnson
Best Lighting Design – Andrew Bridge

1989/90 TORONTO – Dora Mavor Moore Awards

Outstanding Production
Outstanding Male Performance – Colm Wilkinson
Outstanding Direction – Hal Prince
Outstanding Set Design – Maria Björnson
Outstanding Costume Design – Maria Björnson
Outstanding Lighting Design – Andrew Bridge

1989/90 STOCKHOLM – Guldmasken Awards

Best Scenography/Set Decoration – Maria Björnson
Best Leading Actor – Mikael Samuelson (Phantom)
Best Supporting Actor – Bert-Ake Varg (Firmin)
Jury's Special Prize: Producer – Goran Lindgren

1989/90 SWEDEN – Svenska Dagbladets Operapris

Mikael Samuelson (Phantom)

1990 AUSTRALIA – Mo Awards

Musical Theatre Performer of the Year – Anthony Warlow
Supporting Female Musical Theatre Performer – Christa Leahmann
Male Musical Theatre Performer – Anthony Warlow
Female Musical Theatre Performer – Marina Prior
Musical Theatre Production – The Phantom of the Opera

1991 AUSTRALIA – Victorian Tourism and Australian Hotels Association Awards

Best Tourist Attraction – The Phantom of the Opera / Melbourne

1991 AUSTRALIA – Womens Weekly Golden Gavel Awards

Miscellaneous – The Phantom of the Opera / Melbourne

1991 AUSTRALIA – Victorian Tourism Awards

Award of Distinction in Festivals and Special Events – The Phantom of the Opera/Melbourne

1991 AUSTRALIA – Victorian Green Room Awards

Production – Cameron Mackintosh
Direction – Harold Prince
Set Design – Maria Björnson
Costume Design – Maria Björnson
Male Performer in a Leading Role – Anthony Warlow
Female Performer in a Leading Role – Marina Prior

1999/2001 UK – Group Leisure Industry Award

Best Theatre Production

2002 LONDON – Olivier Awards

Audience Award for Most Popular Show

MARIA LISTRA, STEPHEN HANSEN

STEPHEN HANSEN

HANNA-LIINA VÔSA, HEDI MAAROOS

REIGO TAMM, PIRJO PÜVI

KRISTINA VÄHI

LAURI LIIV

RASMUS KULL, JANIKA SILLAMÄÄ

LINDA KOLDE, MÄRT JAKOBSON

LINDA KOLDE

SIMO BREED

KALLE SEPP

RASMUS KULL, PRJO PUVI, REIGO TAMM

AIVAR KALLASTE, KALLE SEPP, LAURI LIV

PIRJO PÜVI

KOIT TOOME

Georg Malvius on õppinud Stockholmi Draamakunsti Instituudis lavastamist, Karlstadi Ülikoolis ajalugu ning Stockholmi Ülikoolis psühholoogiat, romaanide keeli ja ajalugu. 1991. aastal valiti ta Göteborgi Ülikooli ja 1996. aastal Müncheni Ülikooli muusikaliteaduskonna professoriks. Ta on õpetanud näitlemist, muusikalikunsti ning lavastamist ligikaudu kahekümnes riigis. Ta on kirjutanud ka mitmeid näidendeid ja muusikale.

Georg Malvius on töötanud kunstilise- ja tegevjuhina Turu Roots Teatris Soomes (1978-1982), Örebro Länsteaternis (1982-1985), Norrköpingi Östgöteaternis (1985-1988) ja Södra Teaternis (1988-1996) Rootsis. Georg Malvius on lavale toonud enam kui 60 näidendit, 20 ooperit ja 70 muusikali Rootsis, Soomes, Eestis, Leedus, Norras, Ühendkuningriigid, Saksamaal, Austria, Ungaris, Monaco, Hiinas ja mujal. Eestis on Georg Malvius lavastanud üle 20. aasta. Vanemuises on ta lavale toonud Webberi muusikali „Jesus Christ Superstar“, Ulvaeuse & Anderssoni „Chess“, Abrahami oopereti „Savoy ball“, Shermanite muusikali „Mary Poppins“, Jacobsi / Casey muusikali „Grease“, Gordoni näidendi „Vihmamees“, Webberi muusikali „Ooperifantoom“ ja Menkeni muusikali „Kaunitar ja koletis“.

Tema teisi lavastusi Eestis: „Viiuldaja katusel“, „Ämbliknaise suudlus“, „Sevilla habemeajaja“, „Nicholas Nickleby“, „Ameerika inglid“, „Väike õuduste pood“, „Hüljatud“, „Miss Saigon“, „Oliver!“, „Bent“, „Cabaret“, „Rent“ ja „Armunud Shakespeare“. Malviusele on antud kunstiliste saavutuste eest 13 auhindat, neist kaks aasta parima lavastaja tiitlit Eestis: „Viiuldaja katusel“ (1991) ning „Oliver!“ (2003) eest.

Georg Malvius studied directing at the Stockholm Drama Institute, history at the University of Karlstad and psychology, Romance languages and history at the University of Stockholm. In 1991 he was elected Professor of the Faculty of Musicals at the University of Gothenburg and in 1996 at the University of Munich. He has taught acting, musical arts and directing in nearly 20 countries. He is also a playwright of several plays and musicals.

Georg Malvius has worked as artistic and managing director in the Turku Swedish Theatre in Finland (1978-1982), in Örebro Länsteatern (1982-1985), Östgöteatern in Norrköping (1985-1988) and in Södra Teatern (1988-1996) in Sweden. Georg Malvius has produced more than 60 plays, 20 operas and 70 musicals in Sweden, Finland, Estonia, Norway, Great Britain, Germany, Austria, Hungary, Monaco and elsewhere. In Vanemuine he has directed Webber's musical "Jesus Christ Superstar", Ulvaeus & Andersson's "Chess", Abraham's "Ball at the Savoy", Sherman's "Mary Poppins", Jacob's/Casey's "Grease", Gordon's play "Rain Man", Webber's "The Phantom of the Opera" and Menken's "The Beauty and the Beast". Malvius has received 13 prizes for his artistic work, two of which in Estonia for Best Director of the Year: in 1991 for "Fiddler on the Roof" and in 2003 for "Oliver!".

In Estonia he has been directing over 20 years. His productions in Estonia are: "Fiddler on the Roof", "Kiss of the Spider Women", "The Barber of Seville", "Nicholas Nickleby", "Angels in America", "Little Shop of Horrors", "Les Misérables", "Miss Saigon", "Oliver!", "Bent", "Cabaret", "Jesus Christ Superstar", "Rent", "Chess", "Ball at the Savoy", drama "Rainman", "Evita", "Grease", just directed Donizetti's opera "L'elisir d'amore". Malvius has received 13 prizes for his artistic work, two of which in Estonia for Best Director of the Year: in 1991 for "Fiddler on the Roof" and in 2003 for "Oliver".

Martin Sildos on õppinud Tallinna Muusikakoolis ja G. Otsa nim. Tallinna Muusikakoolis löökpile. 2010 lõpetas Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia dirigeerimise erialal ning 2012 omandas magistrikraadi prof Toomas Kapteni juures. 2011-2012 õppis orkestdirigeerimist Viini Muusika ja Kaunite Kunstide Ülikoolis professor Uroš Lajovicci juhendamisel. On osalenud paljudes dirigeerimise meistriklassides. Sildos on juhatanud mitmeid orkestreid: ERSO, Vanemuise SO, Corelli Barokkorkester, Ü-ENSO ja Kammerorkester, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia SO jt. On töötanud ka mitmete kooridega: Revalia Kammermeeskoor, Nargen Festivali koor, Eesti Rahvusmeeskoor, kammerkoor Voces Musicales jt. Tihe koostöö seob teda ka Corelli Barokkorkestriga ning alates 2013 Tallinna Muusikakeskkooli Sümfooniaorkestriga. Alates aastast 2013 on Martin Sildos Tallinna Ülikooli SO dirigent ning alates 2014. aastast Vanemuise teatri dirigent. Vanemuises välja toonud: Webberi „Ooperifantoom“, muusikalikontserdid Memory, Anderssoni & Ulvaeuse muusikali „Mamma Mia!“, Pajusaare lastemuusikali „Lotte Unenäomaailmas“, balletti „Lumekuninganna“, Schönbergi/Menkeni muusikali „Hüljatud“, Sondheimer muusikali „Sweeney Todd“ ja Wang Yuanyani balleti Tõnu Kõrvitsa kooritsüklike „Lageda laulud“.

Martin Sildos studied percussion at the Tallinn School of Music (taught by A. Õnnis), and the Georg Ots School of Music in Tallinn (taught by R. Roos). He graduated from the Estonian Academy of Music and Theatre in conducting and in 2012 acquired a master's degree from Prof Toomas Kapten. In 2011-2012 he studied orchestral conducting at the University of Music and Performing Arts in Vienna under prof Uroš Lajovic. He has taken part in master classes Sildos has conducted many orchestras: the National SO, the Vanemuine SO, Corelli Baroque Orchestra, the Pan-Estonian Youth Orchestra and Chamber Orchestra, the Estonian Academy of Music and Theatre SO et al. He has also worked with several choruses: the Revalia Men's Chamber Choir, Nargen Festival Choir et al. He has been engaged in close cooperation with Corelli Baroque Orchestra as well, and from 2013, with the Tallinn Secondary School of Music SO. From 2013, Martin Sildos has been conductor of the Tallinn University SO and from 2014 conductor of the Vanemuine Theatre. In Vanemuine he is musical director of Webber's "The Phantom of the Opera", Andersson's & Ulvaeus's "Mamma Mia!", Pajusaar's "Lotte in the Dream World", ballet "Snow Queen", Memory concerts, Schönberg's/Menken's musical "Les Misérables", Sondheim's musical "Sweeney Todd" and Kõrvits's/Wang's ballet "Moorland Elegies".

Iir Hermeliin lõpetas 1997. aastal Eesti Kunstiakadeemia lavastuskunsti osakonna, aastatel 1997-1998 täiendas end Praha Näitekunsti Akadeemia lavastuskunsti osakonnas. Aastatel 2003-2012 töötas Tallinna Linnateatri peakunstnikuna ja alates 2012. aastat on ta vabakutseline kunstnik. Aastal 2013 kureeris eesti teatri festivali Draama alapealkirjaga „Ruumimaagia“. Iir Hermeliin on saanud Eesti Teatriliidu aastapreemia Parima kujunduse eest muusikateatri kategoorias 2004 ja 2012, ta on saanud Tallinna Linnateatri preemia Parima kujunduse eest 2003, 2004 ja 2007 ning Eesti Lavastuskunstnike Liidu auhinna Parima kujunduse eest 2004. aastal. Olulisemad töid Vanemuise teatris: Kundera „Jacques ja tema isand“, Stiles/Drewe „Inetu“, Kauksi Ülle „Taarka“, Shakespeare/Fanari ballett „Suveöö unenägu“, Ernits/Pöldma/Pajusaar/Tungal „Detektiiv Lotte“, Luts/Ehala „Nukitsamees“, Kauksi Ülle „Peko“, Tubina ooperi „Reigi õpetaja“ lavakujundus, Webberi muusikal „Ooperifantoom“, Mitani/Toikka „Naeru Akadeemia“ (kostüümid Eve Ormisson), Ernits/Pöldma/Pajusaar/Mäeots „Lotte Unenäomaailmas“ (koostöös Rosita Rauaga), Sondheimi „Sweeney Todd“, Menkeni „Kaunitar ja koletis“.

Iir Hermeliin on teinud lavakujunduse ka Eestis toimunud Eurovisiooni lauluvõistlusele 2002 – visuaalne kontseptsioon ja lavakujundus koostöös A. Nurmela ja Ü. Markiga, filmikujunduse Kilmi/Reinumägi mängufilmile „Sigade revolutsioon“ ja Euroopa Filmiauhindade gala lavakujunduse Nokia Kontserdimajas 2010.

Iir Hermeliin is a 1997 graduate of the Estonian Academy of Arts Department of Scenography. In 1997-1998, she studied at the scenography department of the Prague Academy of Performing Arts. After graduating, she worked as a freelance artist. From 2003 to 2012, she was the chief artist at Tallinn City Theatre (Tallinna Linnateater) and from 2012, she is once again a freelance artist. In 2013, she curated the Estonian theatre festival Draama (subtitled Ruumimaagia/Magic of Space). Hermeliin is a winner of the Estonian Theatre Union's annual prize for best design in the category musical theatre (2004 and 2012), she received the Tallinn City Theatre award for best design in 2003, 2004 and 2007 and an award from the Association of Estonian Scenographers for best design in 2004.

Selection of work for Vanemuine theatre: Kundera's "Jacques and His Master", Stiles/Drewe's "Honk!", Kauksi Ülle's "Taarka", Shakespeare/Fanari ballet "Midsummer Night's Dream", Ernits/Pöldma/Pajusaar/Tungal's „Detective Lotte", Luts/Ehala's „Nukitsamees", Kauksi Ülle's "Peko", scenography for the Tubin opera "The Parson of Reigi", Webber's musical "Phantom of the Opera", Mitani/Toikka's "Academy of Laughter" (costumes Eve Ormisson), Ernits/Pöldma/Pajusaar/Mäeots's „Lotte in Dream World" (in cooperation with Rosita Raud), Sondheim's "Sweeney Todd", Menken's "Beauty and the Beast". In addition to theatre work, Iir has created designs for some major large-scale events in Estonia. She was one of the set designers of Eurovision Song Contest 2002 in Tallinn, and of the European Film Academy Award Ceremony in 2011. Twice she has also designed the Independence Day reception hosted by the President of Estonia.

Ellen Cairns on lõpetanud Glasgow Kunstiakadeemia (Glasgow School of Art) ja Slade'i Kaunite Kunstide Akadeemia Londonis. Alates 1989. aastast on ta vabakutseline kunstnik. Cairns on teinud kujundusi lavastustele "Verevennad" Israelis, "Carmen", "Elvira Madigan", "Viiuldaja katusel" Rootsis, "Porgy ja Bess" Itaalias, "Kuningas Lear", "Othello", "Sweeney Todd" Suurbritannias. Lisaks "Romeo ja Julia", "She Stoops to Conquer", "Eraelud" ja auhinna võitnud "A Raisin in the Sun" Manchesteri Royal Exchange Theatre'is. Tema kujundus lavastusele "Kuningas Lear" kuulub Londoni Teatrimuuseumi püsiekspozitsiooni hulka. Eestis on ta kujundanud Georg Malviuse lavastusi "Nicholas Nickleby", "Inglid Ameerikas", "Väike õuduste pood", "Hüljatud", "Miss Saigon", "Kabaree", "Bent" ja "Oliver!" ning Vanemuises "Jesus Christ Superstar" (2004), "Chess" (2006), "Evita" (2009), "Ball at the Savoy" (2007), „Mary Poppins“ (2011), „Grease“ (2013) ja draamalavastused „Vihmamees“ (2010) ning „Kontsert diktaatorile“ (2011).

Ellen Cairns trained at Glasgow School of Art and The Slade in London. She has been a freelance designer since 1989, designing over 300 productions in various countries. She has designed the set for the following productions: "Blood Brothers" in Israel; "Carmen", "Elvira Madigan", "Fiddler on the Roof" in Sweden; "Porgy and Bess" in Italy, "King Lear", "Othello", "Sweeney Todd" in Great Britain. Designs in England include "Romeo and Juliet", "She Stoops to Conquer", "Private Lives" and the award-winning "A Raisin in the Sun" at Manchester's Royal Exchange Theatre. Her design for the production of "King Lear" is a part of the main exhibition at the London Theatre Museum. She has worked with Georg Malvius directing for over 20 years in Estonia. She has designed the set for the following productions by Georg Malvius: "Nicholas Nickleby", "Angels in America", "Little Shop of Horrors", "Les Misérables", "Miss Saigon", "Cabaret", "Bent" and "Oliver!" and in Vanemuine she was the designer for "Jesus Christ Superstar" (2004), "Chess" (2006), "Ball at the Savoy" (2007), „Evita“ (2009), „Mary Poppins“ (2011), „Grease“ (2013) the plays „Rainman“ (2010) and "Taking Sides" (2011).

Palle Palmé on oma erialal üks Euroopa hinnatumaid spetsialiste. Rootsis on ta pälvitud Kuldse Maski teatriauhinna (Guldmasken). Ta on kavandanud valguskujunduse paljudele muusikalidele üle kogu maailma, sealhulgas „Dirty Dancing”, „Wicked”, „Hairspray”, „Spamalot”, „The Producers”, „Rock of Ages”, „Legally Blonde”, „Beauty and the Beast”, „Les Misérables”, „Fame”, „Saturday Night Fever”, „RENT”, „Victor Victoria”, „Chicago”, „HAIR”, „Sweet Charity”, „42nd Street”, „Zorba”, „Guys and Dolls”, „Little Shop of Horrors”, „High School Musical”, „Kiss me Kate”.

Vanemuise teatris on ta osalenud selliste muusikalide lavaletoomises nagu Elton Johni „Aida”, Webberi „Jesus Christ Superstar”, „Cats”, „Evita” Bernsteini „West Side Story”, Ulvaeuse ja Anderssoni „Chess”, Styne'i „Sugar”, Kander / Ebbi „Ämbliknaise suudlus”, Hammersteini „Helisev muusika”, Kanderi / Ebbi „Cabaret”, Richard M. Shermani ja Robert B. Shermani „Mary Poppins”, Jacobs / Casey „Grease”, Webberi „Ooperifantoom”, Menkeni „Kaunitar ja koletis” ja lisaks on ta Donizetti ooperi „Maria Stuarda” valguskujunduse autor.

Palmé on valguskujunduse autoriks Monte Carlos korraldatavatel festivalidel *Circus* ja *Magicfestivals* ning on kavandanud valguskujunduse paljudele Roots'i telesaadetele, näiteks Roots'i muusikaauhindade peole *Grammisgalan* ja filmiauhindade peole *Guldbaggegalan*.

Lisaks on ta alates 1991. aastast loonud valguskujunduse Roots'i mustkunstniku Joe Laberose etendustele Las Vegas, Monte Carlo, Austraalias, Uus-Meremaal, Singapuris ja mujal. Ta on teinud koostööd balletteatriga Cullbergbaletten ja oli lava- ja valguskunstnik Göteborgis toimunud Euroopa kergejõustiku meistrivõistlustel.

Veel valguskujundusi: „La Cage aux Folles” Göteborgi ooperiteatris, „The Addams Family” Göteborgis, „Les Misérables” nii Soomes kui ka Taanis, „Flashdance” Stockholmis, Donizetti ooper „Armujook” rahvusooperis Estonia ja Andrew Lloyd Webberi „Ooperifantoom” Vanemuise teatris.

Palle Palmé is one of the most valued specialists in his field in Europe. He is a winner of the Golden Mask Price in Sweden. He was the set and lighting designer for the opening of the Athletics European Championship in Gothenburg. Has been working with many musicals all around the world : „Dirty Dancing”, „Wicked”, „Hairspray”, „Spamalot”, „The Producers”, „Rock of Ages”, „Legally Blonde”, „Beauty and the Beast”, „Les Misérables”, „Fame”, „Saturday Night Fever”, „RENT”, „Victor Victoria”, „Chicago”, „HAIR”, „Sweet Charity”, „42nd Street”, „Zorba”, „Guys and Dolls”, „Little Shop of Horrors”, „High School Musical”, „Kiss me Kate” among others.

In Vanemuine: Elton John's „Aida”, „Jesus Christ Superstar”, „West Side Story”, „Cats”, „Chess”, „Sugar”, „Kiss of the Spiderwoman”, „Sound of Music”, „Cabaret”, „Evita”, „Mary Poppins”, „Grease”, Donizetti's opera „Maria Stuarda”, „Phantom of the Opera” and „the Beauty and the Beast”.

He is lighting designer for Cirkus and Magicfestivals in Monte Carlo and has been lighting many Swedish TV-shows like The Swedish Grammy and The Swedish Academy Awards. He has been lighting designer for the Swedish magician Joe Laberos' shows from 1991 until today in Las Vegas, Monte Carlo, Australia, New Zealand and Singapore among other places. Has been working with the Cullberg Ballet.

More designs: „La Cage aux Folles” (Gothenburg Opera), „The Addams Family” (Gothenburg), „Les Misérables” (in both Finland and Denmark), „Flashdance” (Stockholm), Donizetti's opera „L'Elisir d'amour” (NO Estonia)

Adrienne Åbjörn on koreograaf. Ta on töötanud tantsuõpetajana nii Rootsis kui Soomes ja hetkel õpetab ta džässantsu Stockholmi Ballettiakadeemias mille ta lõpetas 2004. Adrienne on olnud ka tantsija. Ta on loonud koreograafia Läti lauljale esinemiseks Eurovisiooni finaalil Malmös. Adrienne on olnud mitme muusikali koreograaf ja liikumist seadnud ka suurematele üritustele. Vanemuises on ta olnud koreograaf muusikalidele „Grease”, „Ooperifantoom”, „Kaunitar ja koletis” (lavastaja Georg Malvius). Lisaks seadis Adrienne liikumise Malviuse lavastatud Donizetti ooperile „Armujook” ja muusikalile „Viiulda ja katusel” Rahvusooperis Estonia. Tema töödest on olulised veel „Cats” ja „Sugar” Tampere teatris ja „Rent” Vilniuse Noorteteatris Leedus.

Adrienne Åbjörn is freelancing as a choreographer and teacher. She graduated Swedish Balletacademie in 2004. She has worked as a dancer. Adrienne is teaching jazz-dance at the Balletacademie in Stockholm. She choreographed the performance for the representative of Latvia in the Eurovision final in Malmö. She has been choreographer of musicals „Grease”, „The Phantom of the Opera” and „The Beauty and the Beast” (in the Vanemuine Theatre). In 2014 Adrienne choreographed Donizetti's opera „L'elisir d'amore” and musical “The Fiddler on the roof” in Estonian National Opera, directed by Georg Malvius.

Koit Toome õppis Tallinna Muusikakeskkoolis klassikalise klaveri ja G. Otsa nim Tallinna Muusikakoolis džäss-klaveri ja pop-džäss-laulu erialal. 1995. aastal alustas Koit Toome edukat lauljakarjääri bändis Code One. 1998. aastal esindas ta Eestit Eurovisiooni lauluvõistlusel Birminghamis ja 2017 Kiievis. Koit on muusikalinnäitlejana üles astunud nii Eestis kui ka väljaspool. Tema rolle: Alfred (Steinmani „Vampiiride tants”, 2000), Marius (Schönbergi „Hüljatud”, 2001), Chris (Schönbergi „Miss Saigon”), sama rolli on ta mänginud kaks aastat Helsingi Linnateatris ning osalenud külalisetendustel Saksamaal ja Luxemburgis; Roger (Larsoni „Rent”, Tallinnas ja Arena Theater & Festspiel GmbH Europa turnee); Claude (MacDermonti „Hair”, Arena Theater & Festspiel GmbH Europa turnee). Rolle Vanemuises: Siimon (Webberi „Jesus Christ Superstar”), Tony (Bernsteini „West Side Story”), Quaxo / Skimbleshanks (Webberi „Cats”), Frederick (Anderssoni & Ulvaeuse „Chess”), Valentin (Kanderi „Ämbliknaise suudlus”), Ooperifantoom ja Raoul (Webberi „Ooperifantoom”), Jean Valjean (Schönbergi & Boublil'i „Hüljatud”).

2014. aastal oli Koit Birgitta Festivali avapäeval etendunud L. Bernsteini lavateose „Missa“ solist. Koidul on kokku ilmunud üheksa plati. Lisaks sellele on Koit Toome osalenud televisiooni meealahutusshowdes ja võitnud telesõud „Tantsud tähtedega“ (2007) ja „Su nägu kõlab tuttavalt“ (2013). Koit on dubleerinud mitmeid animafilme. Tunnustus: Rahvusvahelise Richard Wagneri Ühingu stipendium 1998; EMT Muusikateatri aastapreemia 2011; Vanemuise teatri kolleegipreemia 2011.

Koit Toome studied classical piano at Tallinn Music School and jazz piano and pop-jazz singing at Georg Ots Tallinn Music School. In 1995 he launched his successful singing career. He represented Estonia in the Eurovision Song Contest in Birmingham in 1998 and again in Kyiv in 2017. Koit has also taken to the stage as a musical actor in various roles in Estonia and abroad. His roles have included the following: Alfred in Steinman's "Dance of the Vampires" (Tallinn City Hall, 2000); Marius in Schönberg's "Les Misérables" (2001); Chris in Schönberg's "Miss Saigon", and the same part in Helsinki City Theatre and guest performances in Germany and Luxembourg; Roger in Larson's "Rent" (Tallinn and Arena Theater & Festspiel GmbH European Tour); and Claude in MacDermont's "Hair" (Arena Theater & Festspiel GmbH European Tour). His roles at the Vanemuine Theatre have included the following: Simon in Webber's "Jesus Christ Superstar"; Tony in Bernstein's "West Side Story"; Quaxo/Skimbleshanks in Webber's "Cats"; Frederick in Andersson & Ulvaeus' "Chess"; Valentin in Kander's "Kiss of the Spiderwoman"; the Phantom and Raoul in Webber's "Phantom of the Opera"; and Jean Valjean in Schönberg & Boublil's "Les Misérables".

In 2014 Koit was a soloist in Bernstein's *Missa*, performed on the opening day of the Birgitta Festival. Koit has released nine albums. He has taken part in the TV series and won *Dancing with the Stars* (2007) and *Your Face Sounds Familiar* (2013). Awards: International Richard Wagner Society scholarship (1998), EMT Music Theatre annual award (2011) and Vanemuine Theatre colleagues' prize (2011).

Maria Listra alustas klaveriöpinguid Nõmme Muusikakoolis. Juulis 2011 lõpetas Maria Londoni Ülikooli Royal Holloway kolledži draama- ja teatriöppes eriala. Aastal 2008 lõpetas Maria Londoni Chigwell School'i, mis on spetsialiseerunud muusika, draama ja kunstide õpetusele. On õppinud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias klassikalist laulu Heli Veskuse käe all.

Aastal 2000 ilmus sooloplaat „Maria Listra AD 2000“ ja aastal 2008 teine sooloplaat. Maria on korduvalt laulnud erinevates kontserdisarjades Eesti suuremates kontserdisaalides. Ta on teinud koostööd ERSOga, Soome-Eesti Barokkorkestriga ning keelpillikwartettidega Prezioso ja C-Jam, samuti Pille Lille Muusikute Fondiga. Maria on osalenud mitmetes teatrilavastustes ning ooperi- ja muusikaliprojektides Ingismaal. Rolle Vanemuises: Mademoiselle Franziska Cagliari (Straussi „Viini veri“), Christine Daaé (Webberi „Ooperifantoom“), Preili Silberklang (Mozart „Teatridirektor“), Naine (Lille „Tulleminek“), Cosette (Schönbergi/Boublili „Hüljatud“), Johanna (Sondheimi „Sweeney Todd“).

Maria Listra graduated in July 2011 from the Royal Holloway College at the University of London majoring in drama and theatre. In 2008 she graduated from London Chigwell School that specialises in teaching music, drama and the arts. Maria studied classical singing with Heli Veskus in the Estonian Music and Theatre Academy.

In 2000 Maria, who was 11 years old at the time, released her first solo album called *Maria Listra AD 2000* and in 2008 her second solo album was released. Maria has been a regular performer in the different concert series in major concert halls in Estonia. Maria has worked with the Estonian National Symphony Orchestra, Finnish-Estonian Baroque Orchestra and the string quartets Prezioso and C-Jam. She also actively cooperates with Pille Lill Music Fund. Maria has performed in many theatre productions and opera and musical projects in England. She has several times taken part in the English vocalists' summer course *Abingdon School for Solo Singers*. She sang as Christine Daae in Webber's "The Phantom of the Opera" in Vanemuine Theatre and as Mademoiselle Silberklang in Mozart's "The Impresario", Märt-Matis Lill's opera "Into the Fire", as Mademoiselle Franziska Cagliari in Strauss's "Vienna Blood" and Johanna in Sondheim's "Sweeney Todd".

Kalle Sepp on 2001 lõpetanud Tallinna Nõmme Gümnaasiumi ja 2007 Tallinna Ülikooli matemaatika ja loodusteaduste teaduskonna, omandamisel on magistrikraad. Ta on töötanud nii ETV produtsendi assistendina kui ka lauljana kruisilaevade erinevates programmis.

2009. aastast töötab revüüteatri *Starlight Cabaret* õhtujuhi ja lauljana. Lisaks laulab ta veel Tallinna Ülikooli Meeskoris (oli 2003–2013 koori president) ja on solist bändides „The Purple Gang“ ja „Locomotiiv“. Ta on osalenud koorilauljana muusikalides „Romeo ja Julia“ (NUKU), „Pippi Pikksukk“ (Muusikaliteater), Cole Porteri „Nii on meil moes“ (Muusikaliteater), „Shrek“ (NUKU) ning üles astunud Juan Perón'i rollis A. L. Webberi muusikalisis „Evita“, Ooperifantoomi ja Monsieur André rollis Webberi muusikalisis „Ooperifantoom“ ja Koletisena Menkeni muusikalisis „Kaunitar ja koletis“ (Vanemuine). Ta on mänginud teleseriaalides „Kelgukoerad“ (2010) ja „Viimane võmm“ (2015).

Kalle Sepp võitis 2016. aastal meeelahutussaate „Su nägu kõlab tuttavalt“ viienda hooaja.

Kalle Sepp is a 2001 graduate of Nõmme Gymnasium in Tallinn. In 2007, he graduated the Tallinn University Faculty of Mathematics and Science, he is now working toward a master's degree. Sepp has worked as assistant to the producer at ETV and a singer in various programmes aboard cruise ships. 2009. Since 2009, he has been MC and singer for the Starlight Cabaret, a revue theatre. He also sings in the Tallinn University Male Choir (was president of the choir from 2003 to 2013) and is a soloist for the bands The Purple Gang and Locomotiiv. He has been a chorus singer in the musicals "Romeo and Juliet" (NUKU), "Pippi Longstocking" (Muusikaliteater), Cole Porter's "Anything Goes" (Muusikaliteater), "Shrek" (NUKU) and played the role of Juan Perón in A. L. Webber's "Evita", and also the role of the Phantom and Monsieur André in A. L. Webber's "Phantom of the Opera" and Beast in Menken's "The Beauty and the Beast" (Vanemuine). He has played in the TV series "Kelgukoerad/Sledge Dogs" (2010) and "Viimane võmm/The Last Cop" (2015).

In 2016, Sepp was the winner in the fifth season of the entertainment show "Su nägu kõlab tuttavalt/Your Face Sounds Familiar".

Foto: Taavi Piibemann

Pirjo Jonas lõpetas 2009. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias magistrantuuri dotsent Nadja Kuremi lauluklassis. Lisaks on tal kõrgharidus Tartu Ülikoolist inglise keele ja kirjanduse erialal. Pirjo Jonase repertuaar ulatub vanamuusikast kaasaegsete heliloojate loominungi. Ta on andnud kontserde nii Eestis kui välismaal ning on osalenud solistina paljude suurvermide ettekannetel. Ta on teinud koostööd dirigentidega nagu Nikolai Alekseyev, Daniel Reuss, Normunds Vaicis, Ari Angervo, Anu Tali, Toomas Siitan, Lauri Sirp, Risto Joost, Jüri Alperten, Erki Pehk, Mihkel Kütsen, Paul Mägi jt.

Pirjo Jonase lavarollide hulka Vanemuises kuuluvad: Näitlejanna (Mäeotsa „W“), Johanna (Sondheimi „Sweeney Todd“), Pepi Pleininger (Straussi „Viini veri“), Juta (Aintsi „Guugelmuugelpunktkomm“), Naine (Lille „Tulleminek“), Madame Herz (Mozarti „Teatridirektor“), Frasquita (Bizet' „Carmen“), Carlotta Giudicelli (Webberi „Ooperifantoom“), Möisapreili (Aintsi „Rehepapp“), Viiu (Tubina „Reigi õpetaja“), Titania / I soprano (Purcelli „Haldjakuninganna“), Susanna (Mozarti „Figaro pulm“), Cupido (Offenbach „Orpheus põrgus“), Damon (Händeli „Acis ja Galatea“), Sophie (Massenet' „Werther“). RO Estonias: Madeleine (Abrahami „Savoy ball“), Anastasia von Eggenberg (Kálmáni „Silva“), Oscar (Verdi „Maskiball“). Lisaks Papagena (Mozarti „Võluflööt“, EMTA), La Charmeuse (Massenet' „Thaïs“, Pärnu Rahvusvahelise Ooperimuusika Festival „PromFest“) jt. Samuti tegutseb Pirjo Jonas aktiivselt kammermuusikuna. 2011. aastal sai Pirjo Jonas Eesti Teatriliidu Kristallkingakese auhinna laureaadiks ning 2011. aasta suvel jõudis VII Klaudia Taevi nimelisel noorte ooperilauljate konkursil finaali ja pälvis eriauhinna parima Franz Schuberti Ave Maria esituse eest. Aastal 2011 oli Pirjo Jonas ka Eesti Richard Wagneri Ühingu stipendiaat. Alates hooajast 2010/2011 on ta Vanemuise teatri kootseisuline solist.

Pirjo Jonas obtained her Master's Degree in opera singing at the Estonian Academy of Music and Theatre in 2009 in the class of senior lecturer Nadja Kurem. She also has a Bachelor's Degree from the University of Tartu in English language and literature. Since 2010 she is an opera soloist at the Vanemuine Theatre.

Pirjo Jonas's roles at the Vanemuine Theatre include: Actress (Mäeots's W), Johanna (Sondheim's Sweeney Todd), Pepi Pleininger (Strauss's Vienna Blood), Juta (Aint's Googlemoogledotcom), Woman (Lill's Into the Fire), Madame Herz (Mozart's The Impresario), Frasquita (Bizet's Carmen), Carlotta Giudicelli (Webber's The Phantom of the Opera), Sophie (Massenet's Werther), Susanna (Mozart's Le nozze di Figaro), 1st soprano/Titania (Purcell's The Fairy Queen), Cupid (Offenbach's *Orphée aux enfers*), Damon (Händel's Acis and Galatea), etc. Her roles at the Estonian National Opera include Madeleine (Abraham's Ball im Savoy), Oscar (Verdi's Un ballo in Maschera) and Anastasia von Eggenberg (Kálmán's Die Csárdásfürstin). Pirjo Jonas has soloed in the performances of several oratorical works and also regularly performs chamber music. She has cooperated with renowned conductors such as Nikolay Alekseyev, Normunds Vaicis, Ari Angervo, Anu Tali, Toomas Siitan, Lauri Sirp, Ants Soots, Risto Joost and Erki Pehk.

In 2011, Pirjo Jonas received an award for her portrayal of Susanna from the Estonian Theatre Union as a promising young singer. She is a finalist of the 7th Klaudia Taev Competition for Young Opera Singers where she was awarded a special prize for her performance of Schubert's "Ave Maria". In 2011, Pirjo Jonas also received the Bayreuth Scholarship from the Estonian branch of the International Richard Wagner Association.

Simo Breede alustas lauluõpinguid 2002 H. Elleri nimelises Tartu Muusikakoolis, 2009-2010 õppis Rooma Santa Cecilia Konservatooriumis vahetusüliõpilasena ning 2010-2011 oli Rahvusooper Estonia noorte solistide ooperiakadeemia liige. 2011. aastal lõpetas magistrantuuri Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias Jaakko Ryhäneni käe all. Simo on täiendanud end erinevatel meistrikursustel ja laulab ka Savonlinna ooperifestivali kooris. Alates 2013 on Simo Vanemuise teatri solist.

Rolle Vanemuise lavastustes: Keiserlik komissar (Puccini *Madama Butterfly*), Maurice (Menkeni „Kaunitar ja koletis”), „Sweeney Todd” (Sondheim/Jonas), Josef (Straussi „Viini veri”), Isa (Aintsi „Guugemuugel-punktkomm”), Adalbert (Pöldma/Ernitsa/Pajusaare/Tungla/Jonase „Lotte Unenäomaailmas”), Pisik (Sisaski „Sööbik ja Pisik”), Johann (Massenet „Werther”); Pritschitsch (Lehar „Lõbus lesk”); Robertson Ay / Northbrook (Disney ja Cameron Mackintosh „Mary Poppins”); Purjus poeet / Coridon / Bottom (Purcell „Haldjakuninganna”); Suslik Väino / Tiki-kuujänes (Pöldma / Ernits / Pajusaar „Kosmonaut Lotte”); Ernst Ludwig (Kander / Ebb / Masteroff „Cabaret”); Zaretski (Tšaikovski „Jevgeni Onegin”);

Simo on laulnud solistina baritonipartiid mitmete suurvormide ettekannetel. Tunnustus: Aastal 2009 valiti Savonlinna ooperikoori „Aasta lauljaks”. Samal aastal pälvis Naan Pöllu nimelise noorte lauljate stipendiumi. 2012. aastal sai Rahvusvahelise Richard Wagneri Ühingu stipendiaadiks.

Simo Breede has studied at Heino Eller Tartu Music School in Aino Köiv's music class. In 2011 he received MA from the Music and Theatre Academy of Estonia under guidance of Jaakko Ryhänen. From 2009 until 2010 he studied in Rome in The St Cecilia Conservatory with Professor Carlo Desideri and between 2010 and 2011 he was part of the young soloists' opera academy of the Estonian National Opera. Since 2011 Simo Breede has been working in Vanemuine Theatre as a soloist and choir singer. Simo Breede sings in the Savonlinna Opera Festival Choir and in year 2009 was elected the Savonlinna Opera Choir singer of the year. The same year he was given the Naan Pöld young singers' scholarship. In 2012 he received Bayreuth Scholarship from the Estonian branch of the International Richard Wagner Association. In 2009 he made his soloist debut at Savonlinna Opera Festival with a minor role as *L'imperial commissario* in Puccini's opera "Madame Butterfly". His roles in Vanemuine include: Salieri (Rimski-Korsakoff's "Mozart and Salieri"), Soldier (Märt-Matis Lill's "Into the Fire"), Daddy (Aints's "Googlemoogledotcom"), Josef (Strauss's "Viennese Blood"), "Sweeney Todd" (Jonas, 2018), Maurice (Menken's "The Beauty and the Beast"). Beast", Marullo (Verdi's "Rigoletto"), Dancairo, Remendado and Lillas Pastia (Bizet's "Carmen"), *L'imperial commissario* (Puccini's "Madama Butterfly").

Lauri Liiv õppis aastatel 1996-2000 G. Otsa nim Tallinna Muusikakoolis pop-džäss laulu erialal. Ta on osalenud rohkem kui 30 muusikalisi nii Eestis kui välismaal: Lun-Tha (Rodgersi „Kuningas ja mina”), Phaedra (Hermani „Linnupuur”), Herbert, Koukol (Steinmani „Vampiiride tants”), Audrey Uus (Menkeni „Väike õuduste pood”), Enjolras (Schönbergi „Hüljatud”, Tallinna Linnahallis, Neuschwansteini teatris Saksamaal ning Tampere teatris Soomes), Pinocchio (Fortini „Ooh, Pinocchio!”), John (Schönbergi „Miss Saigon”), sama rolli on ta mänginud ka Helsingi Linnateatris ning osalenud külalistetundustel Saksamaal ja Luxemburgis, Radames (Elton Johni & Rice'i „Aida”), Annas (Webberi „Jesus Christ Superstar”), Collins (Larsoni „Rent”), Riff (Bernsteini „West Side Story”), Munkustrap (Webberi „Cats”), Chucky (Menkeni „Tutvumiskuuulutus”), Anatoli (Anderssoni & Ulvaeuse „Chess”), Molina (Kanderi „Ämbliknaise suudlus”), Woof (MacDermonti „Hair”, Arena Theater & Festspiel GmbH, Euroopa turneel Saksamaal, Austria, Šveitsis, Taanis, Itaalias, Rootsis ja Luxemburgis, Robertson Ay (Disney ja Cameron Mackintosh „Mary Poppins”), Monsieur Firmin (Webberi „Ooperifantoom“ Vanemuises), Monsieur Thénardier (Schönbergi „Hüljatud“ Vanemuises), Cogsworth (Menkeni „Kaunitar ja koletis“ Vanemuises). Lauri on bändi Black Velvet solist. Lisaks on ta teinud kaasa mitmetes teleprojektides nii osalejana kui ka saatejuhina. Draamarolle: Uno (TV3 telesarjas „Kartulid ja apelsinid”), Kenny Collins (Ayckbourni „Miljonite lemmik” MTÜ Kell Kümme, 2015), Wabash (Halli „Armunud Shakespeare”). Eesti Draamateater, 2016). Alates 2015. aastast tegutseb Lauri Liiv Swing Band ,mille esimeseks ühiseks projektiks on „Lauri Liiv - The Tribute To Michael Bublé”.

Lauri Liiv studied pop & jazz song in the G. Ots Tallinn Music School in 1996-2000. He has performed in many musicals: Lun-Tha (Rodgers's "The King and I"), Phaedra (Herman's "Birdcage") Herbert, Koukol (Steinman's "Dance of the Vampires"), Audrey New (Menken's "Little Shop of Horrors"), Enjolras (Schönberg's "Les Misérables", At the Tallinn City Hall, the Neuschwanstein Theatre in Germany and the theatre of Tamper in Finland), Pinocchio (Fortini's "Ohh, Pinocchio!"), John (Schönberg's "Miss Saigon"), he has played the same part in the Helsinki City Theatre and has participated in guest performances in Germany and Luxembourg, Radames (Elton John's & Rice's "Aida"), Annas (Webber's "Jesus Christ Superstar"), Collins (Larson's "Rent"), Riff (Bernstein's "West Side Story"), Munkustrap (Webber's "Cats"), Chucky (Menken's "The Personals"), Anatoli (Andersson's & Ulvaeus's "Chess"), Molina (Kander's "Kiss of the Spider Woman"), Woof (MacDermont's "Hair") in Arena Theater & Festspiel GmbH, with whom he toured in Germany, Switzerland, Austria, Italy, Sweden, Luxembourg and Denmark, Robertson Ay (Disney and Cameron Mackintosh's "Mary Poppins"), Monsieur Firmin (Webber's "The Phantom of the Opera" in Vanemuine), Monsieur Thénardier (Schönber's "Les Miserables" Vanemuine), Cogsworth (Menken's "The Beauty and the Beast" Vanemuine). Lauri Liiv is a soloist in the band of Black Velvet. Drama roles: Uno (TV-series "Potatoes and Oranges"), Kenny Collins (Ayckbourn's "Man of the Moment" MTÜ Kell Kümme, 2015), Wabash (Hall's "Shakespeare in Love"). Estonian Drama Theatre, 2016). Since 2015 he has the Lauri Liiv Swing Band (first project "Lauri Liiv- The Tribute To Michael Bublé").

Merle Jalakas lõpetas 1996 Eesti Muusikaakadeemia, alates 1995 Vanemuise teatri ooperi- ja operetisolist ning alates aastast 2010 muusikalavastuste lavastaja assistent. Merle Jalakas on laulnud soolopartii-sid mitmetes suurvormides.

Rolle Vanemuises: Näitlejanna Amalie; Moidela „W“ (Mäeots), Proua Teekann (Menkeni „Kaunitar ja koletis“), Teenija Anna (Frischi „Härra Biedermann ja tulesüütajad“), Sinine (Aintsi „Guugelmuugelpunktkomm“), Donna Sheridan (Andersson/Ulvaeus „Mamma Mia!“), Lotte ema; Kaelkirjak (Pöldma/Ernits/Pajusaar/Tungal/Jonas „Lotte Unenäömaailmas“), „Õhtu Kalmaniga“, mängib ooperitundides „Appi, ooper?!“; soprani, Hiina naine (Purcell „Haldjakuninganna“); Nöid Minna (Aintsi „Rehepapp“), Winifred Banks (Disney ja Cameron Mackintosh „Mary Poppins“), Haldjas (Ehala „Nukitsamees“), Atalanta (Händel „Xerxes“), Musetta (Puccini „Boheem“) Lucia (Donizetti „Lucia di Lammermoor“), Leonore (Nielsen „Maskeraad“), Gianetta (Donizetti „Armujook“), Oscar (Verdi „Maskiball“), Violetta (Kálmán „Montmartre'i kannike“), Rosina (Rossini „Sevilla habemeajaja“), Greteke (Humperdincki „Hansuke ja Greteke“) Barbarina (Mozart „Figaro pulm“), Papagena (Mozart „Võluflööt“), Adele (Strauss „Nahkhiir“), Daisy (Abraham „Savoy ball“) jpm.

Tunnustus: Rahvusvahelise Richard Wagneri Ühingu stipendium 1998; EMT Muusikateatri aastapreemia 2011; Vanemuise teatri kollegipreemia 2011

Merle Jalakas graduated from the Estonian Academy of Music in 1996. Since 1995 she has been an opera and operetta soloist at the Vanemuine and from 2010 assistant to the director of musical productions. Merle Jalakas has sung solo parts in various major musical works.

Her roles in Vanemuine include: Actress Amalie; Moidela "W", Mrs Potts (Menken's "The Beauty and the Beast"), Anna (Frisch's "The Fire Risers"), Blue (Aint's "Guugelmuugeldotcom"), Donna Sheridan (Andersson/Ulvaeus "Mamma Mia!"), "Evening with Kalmaniga", participant in the opera lessons *Help, Opera?!*, Soprano, Chinese woman in Purcell's "Fairy Queen", Sylviane in Lehár's "The Merry Widow", Winifred Banks in Disney and Cameron Mackintosh's "Mary Poppins", Fairy in Ehala's "Imp", Atalanta in Händel's "Xerxes", Musetta in Puccini's "La Bohème", Lucia in Donizetti's "Lucia di Lammermoor", Leonore in Nielsen's "Masquerade", Gianetta in Donizetti's "The Elixir of Love", Oscar in Verdi's "A Masked Ball", Violetta in Kálmán's "The Violets from Montmartre", Rosina in Rossini's "The Barber of Sevilla", Barbarina in Mozart's "The Marriage of Figaro", Papagena in Mozart's "The Magic Flute", Adéle in Strauss's "The Bat", Daisy in Abraham's "Ball in Savoy" et al.

Awards: Richard Wagner Society scholarship in 1998; EMT award 2011, Vanemuine Colleague Award 2011

Valter Soosalu on lõpetanud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia dots Hirvo Surva dirigeerimisklassis, dirigendi ja koormeistrina on ta töötanud kammermeeskoori Revalia, segakoori HUIK! ja Eesti Rahvusringhäälingu Segakoori juures, lisaks Eesti Rahvusmeeskoori, Eesti Filharmonia Kammerkoori ja Tallinna Kammerorkestri projekti-des. Juhatanud Vanemuise teatri segakoori ja kammerkoori Kolm Lindu.

Ta on VI Eesti noorte koorijuhtide konkursi võitja ning Eesti Koorigühingu 2014. a noore dirigendi preemia laureaat. Valter Soosalu oli 2017. aasta XII noorte laulupeo „Mina jään“ ning 2019. aasta XXVII laulupeo „Minu arm“ segakooride dirigent. Lauljaharidust omandab Valter Soosalu Maestro Paolo de Napoli laulustudios Studio Lirico.

Valter Soosalu on klahvillimängija ja laulja ansamblis Põhja Konn, mille debüütalbum „Põhja Konn“ ilmus 2016. aasta lõpus ja „Hetk. InSpereeritud Tüürist“ detsembris 2019.

Rolle Vanemuises: Ubaldo Piangi (Webber/Malvius „Ooperifantoom“), Adolfo Pirelli (Sondheim/Jonas „Sweeney Todd“).

Valter Soosalu is a graduate of the Estonian Academy of Music and Theatre, studying conducting under associate professor Hirvo Surva. As conductor and concertmaster, he has worked for the men's chamber choir Revalia, the mixed choir HUIK! and the Estonian Public Broadcasting Mixed Choir, plus Estonian National Male Choir, Estonian Philharmonic Chamber Choir and the Tallinn Chamber Orchestra projects. From this season, he conducts the Vanemuine Theatre's mixed choir and chamber choir Kolm Lindu (Three Birds).

He is the winner of the Sixth Estonian Young Choral Conductors competition and the winner of the 2014 young conductor award from the Estonian Choir Association. Soosalu is the conductor of the 12th youth song festival in 2017 and the 2019 27th song festival mixed choirs. He is studying voice under Maestro Paolo de Napoli in the studio Studio Lirico.

Soosalu also is a keyboardist and singer for the band Põhja Konn, whose self-titled debut album appeared in late 2016 and the second one „Hetk. InSpereeritud Tüürist“ in December 2019.

Roles in Vanemuine: Ubaldo Piangi (Webber/Malvius "The Phantom of the Opera"), Adolfo Pirelli (Sondheim/Jonas "Sweeney Todd")

Rasmus Kull lõpetas 2011. aastal lauluõpingud Heino Elleri nimelises Tartu Muusikakoolis (õpetaja Viviane Kallaste) ja 2014 Eesti Muusika- ja Teatrikadeemias klassikalise laulu erialal (õpetaja Taavi Tampuu) 2006 lõpetas Rasmus Tartu Ülikooli inglise keele ja kirjanduse eriala ja aastal 2008 Glasgow Ülikooli magistrikraadiga (MLitt) foneetika ja sotsiolingvistika erialal.

Aastast 2008 on Rasmus osalenud solisti ja kooriartistina Vanemuise muusikalavastustes. On olnud Savonlinna Ooperifestivali koori liige ja aastal 2013 esines koos Eesti Filharmonia Kammerkooriga Aix-en-Provence'i ooperifestivalil. Rasmus on osalenud prof Eva Märtsoni ja prof Alexander Schmalczi Saksa lied'i meistrikursustel ning Vanemuise solistidele korraldatud prof Jenny Anvelti ooperilaulu meistrikursusel.

Rollid Vanemuises: Goro (Puccini/Annus „Madama Butterfly”), Sweeney Todd (Sondheim/Jonas „Sweeney Todd“), Josef (Strauss „Viini veri“), Enjolras (Schönberg/Boublil „Hüljatud“), Arundeli Berengar (Eco/Jonas „Roosi nimi“), Nekrut (Märt Matis Lill „Tulleminek“), Mozart (Rimski-Korsakov „Mozart ja Salieri“), Buff (Mozart „Teatridirektor“), Albert (Pajusaar „Lotte Unenäomaailmas“), „Õhtu Kalmaniga“, Remendado (Bizet „Carmen“), Sööbik (Sisask „Sööbik ja Pisik“), Henn (Tubin „Reigi õpetaja“), Monsieur Reyer (Webber „Ooperifantoom“) Sulane Jaan (Aints „Rehepapp“), Tenor (Purcell „Haldjakuninganna“), Rolf (Rodgers/Hammerstein „Helisev muusika“), Kusti (Luts/Ehala „Nukitsamees“) jt.

Rasmus Kull graduated from Tartu Heino Eller Music School 2011 and at 2014 his studies of classical singing in the Estonian Academy of Music and Art.

In 2006 he graduated from the University of Tartu in English language and literature and in 2008 he graduated from the University of Glasgow with a Master's Degree (MLitt) in phonetics and sociolinguistics. From 2010 to 2012 he was a member of the Savonlinna Opera Festival choir and in 2013 he performed with the Estonian Philharmonic Chamber Choir at the Aix-en-Provence Opera Festival. Since 2008 he has participated as a soloist and choir member in several music performances staged at the Vanemuine: Rolf in Rodgers/Hammerstein's "The Sound of Music", Schmidt in Massenet's "Werther", Evita's lover in Webber's "Evita", Maurice in Abraham's "Ball at the Savoy", Spoletta in Puccini's "Tosca", Kusti in Ehala's "The Imp" Jaan in Aints's "The Old Barney", Karius in Sisask's "Karius and Bactus", Tenor in Purcell's "The Fairy Queen", Mozart in Rimski-Korsakoff's "Mozart and Salieri", Buff in Mozart's "The Impresario", Soldier in Lill's "Into the Fire" (2017), draama role Arundel's Berengar Eco's "The name of the Rose" (2017), Josef (Strauss's "Viennese Blood" 2018), Enjolras (Schönberg's/Boublil's "Les Misérables"), Goro (Puccini/Annus "Madama Butterfly"), Sweeney Todd (Sondheim/Jonas "Sweeney Todd") et al.

Kärt Anton on laulja ja muusikalinaitleja. Omandanud kõrghariduse Tartu Ülikooli Viljandi Kultuurikadeemias rütmimuusika erialal. Alates 2018 aastast on ta Eesti Noorte Muusikaliteatri muusikiline juht. Õpingute kärvalt tegeleb Kärt helikujunduse- ja loominguga: Etno moeshow „OmaMood2017“ (helikujundus), Pille Kannimäe lühifilm „Tulen nii, et tolmab tee...“ (helikujundus), Tanel Tingi monolavastus „Üksindusse“ (helikujundus), ENMT muusikal „Sofia“ (helilooja). Näitlejana on ta üles astunud kõrvalosatäitjana seriaalis „Pilvede all“ ja mängufilmis „Õigus õnnele“.

Rollid Vanemuises: Eponine (Schönberg/Boublil „Hüljatud“), Kaunitar (Menkeni „Kaunitar ja koletis“), Meg Giry (Webberi „Ooperifantoom“)

Kärt Anton is a singer and actor in musicals. She studied at the University of Tartu's Viljandi Culture Academy in the speciality of rhythmic music. Alongside her studies, Kärt is engaged in composing and participation in various music projects. Kärt wrote original music for the Pille Kannimäe short film „Tulen nii, et tolmab tee...“. Since 2014, she has been a member of the All-Estonian Youth Musical Theatre and has appeared in all of the theatre's productions. In 2016, she received the award for the season's best female actor.

Roles in Vanemuine: Eponine (Schönberg's/Boublil's "Les Misérables"), Beauty (Menken's "Beauty and the Beast"), Meg Giry (Webber's "The Phantom of the Opera").

SIMO BREEDE

PRIIT STRANDBERG

HEDI MAAROOS, UKU-MARKUS SIMMERMANN

MERLE JALAKAS

Hanna-Liina Võsa, Koit Toome

Eesti näitemäng „Vanemuise“ seltsi saalis

Jurjewis (Tartus).

Pühapäeval 23. aprillil 1895.

eiserliku Majesteedi Keisri Prina Aleksandra Feodorowna nimepäewa pühitsemiseks.
— Etenduse hakatusel laulda kse Keisri laulu. —

Paljude soovi pääle:

Preciosa

ehk Mustlase tüdruk.

Oper 5 järgus. P. A. Wolfi järel eestistanud J. Ederberg. — K. M. v. Weberi muusika.

Mäitejuht: herra Techner. — Muusikajuht: herra Aug. Wiera.

Dolatid:

Don Franzisko de Karlamo	hra Steinert.
Don Alonso, tema poeg	hra Techner.
Don Fernando de Alzewebo	hra Puna.
Donna Clara, tema abikaasa	proua Lenau.
Don Eugenio, nende poeg	hra Leppik.
Don Konteras, politsei leitnant	hra Wapsberg.
Donna Petronella	neiu Leoni.
Mustlaste päälik	hra Lenau.
Wiarda, mustlaste wanamoor	proua Muru.
Preciosa, mustlaste tüdruf	proua Martinow.
Pedro, lossi klewaatoja	hra Laas.
Fabio, füritsmil	hra Marska.
Ambrofio, talupoeg	hra Leoni.
Uls talupoeg	hra Kallip.

Rüütlid ja nende prouad. Talupojad. Linnarahwas. Mustlased ja nende lapsed. Soldatid.

Mänguohht: Mitmes kohas Hispانيا maal.

Hiletite hinnad: I. plats 70 kop., II. plats 55 kop., III. plats 40 kop., IV. plats 25 kop. Pääle selle veel margimaks.

Rügelõrgemalt 5 mail 1892 linnitatud häältsoruumine. Riigi üduaastust ja 20 augustil linnitatud seadust mõõduva täiendava mõõta lägvi paatepildust ja lõbubudust tõlgist piletitele
Reijeriusa Maria jaostonna all olevate lootvatajatutste fajus, mis selliste mõõtide läbi tulub mõõta, ja pilet ilma margita ei ole mõjuv.

Piletid on näitemängu päeval selle 12 jaadil laaja juurest jaada.

Hakatus fell 8 öhtul.

August Wiera.

eeekond „Ooperifantoomini”

Kui Vanemuise selts 1870. aastal oma tegutsemise viienda sünnipäeva tähistamiseks esimese teatrietendusega (Lydia Koidula „Saaremaa onupoeg“) välja tuli, kõlasid selles ka kaks autori enda viisistatud luuletust, mida ta ise klaveril saatis. Nõnda on muusika olnud Eesti teatri osaline algusse peale. Muusikateater Vanemuine sündis aga siiski pisut hiljem. 1883. aastal toodi Tartu publiku ette esimene eestikeelne muusikalavastus – Carl Maria von Weberi muusikaga Pius Alexander Wolff'i näidend „Preciosa“. 1914-35 mängiti Vanemuise repertuaaris palju operette, vähem ooperit.

Vanemuise teatri juht aastatel 1944-1950 ja 1955-1985, Kaarel Ird, lavastas kõigis žanrides peale balleti, kusjuures muusikalisi lavastusi 50-ringis – operette, muusikale, laulumänge. Vanemuise oma tantsijate seast välja kasvanud Ülo Vilimaa on 1980-1990ndatel lavale toonud nii klassikalisi oopereid, uudsemat põnevamat repertuaari (Gershwini „Porgy ja Bess“ 1983; Schönbergi „Kuu-Pierrot“ ja Bartóki „Hertsog Sinihabeme loss“ 1991; Kangro rockooperi „Põhjaneitsi“ 1980) operette ja muusikale (Loewe'i „Minu veetlev leedi“ 1990; Barti „Oliver“ 1993; Fortini „Ooh, Pinocchio!“ 1998). Vanemuises samuti tantsijana alustanud praegune balletijuht Mare Tommingas on tantsumulavastuste kõrval lavastanud operette ja muusikale (Leigh's „Mees La Manchast“ 1995, Styne'i „Gypsy“ 2000; J. Straussi „Öö Veneetsias“ 2000, Styne'i „Sugar“ 2008) luues sageli ka kostüümid ja kujunduse. Aastal 2000, kui Mare Tommingas töi Tartu raeplatesile J. Straussi opereti „Öö Veneetsias“, taastus ammu katkenud muusikaliste vabaõhuetenduste traditsioon.

Edasi läkski käima senisest oluliselt mastaapsemalt lavastatud **muusikalide-rockooperite** karussell. Vabas õhus etendusid 2002 Andrew Lloyd Webberi „Evita“ (Tiit Ojasoo ja Ene-Liis Semperi lavastuses), 2003 Elton Johni „Aida“ (lavastaja Mati Unt), 2004 Lloyd Webberi „Jesus Christ Superstar“ (lavastaja Georg Malvius), suures majas 2005. aastal Bernsteini „West Side Story“ (lavastaja Ain Mäeots) ja Lloyd Webberi „Cats“ (lavastaja Dmitri Harchenko), 2006 Benny Anderssoni – Björn Ulvaeusi „Chess“ (lavastaja Georg Malvius) jne. Neis tegid kaasa Eesti poplauljad ja ka välismaised artistid, produtsent Paavo Nõgenest sai aga aastal 2007 Vanemuise teatri juht. Ilmselt osutusid muusikalid sel perioodil Vanemuisele õigeks valikuks – Eestis oli puhkenud üleüldine tormiline huvi selle žanri vastu, suur hulk inimesi koges, et Vanemuine suudab esitada muusikali väga heal tasemel.

Vanemuise tugevus on oma kolme žanri – muusika, draama ja balleti – ühendamises ja sellest liidust sünnyib reeglina uus ja eriline kvaliteet. Sedalaadi ühendus on võimaldanud Vanemuises etenduda ka rockooperil „Ruja“ (2008, Ojasoo, Semper), muistsel muinasrokil „Peko“ (2011, lavastaja Ain Mäeots) ja laste poolt hinnatud ja armastatud lastemuusikalidel „Detektiv Lotte“ (2008) ja „Kosmonaut Lotte“ (2012), mõlemad lavastanud Ain Mäeots.

2014. aasta oli aga ka muusikalidega „sina peal“ olevale Vanemuisele midagi erilist – saadi luba tuua lavale maailma kõige kuulsam muusikal, Andrew Lloyd Webberi „Ooperifantoom“ (lavastaja Georg Malvius).

(Kasutatud on materjale Virge Joametsa artiklist *Vanemuine – Eesti vanim muusikateater* Vanemuise teatri 2007. aasta väljaandes. Täiendanud Kai Rohejärvi)

The Journey of the Vanemuine Theatre to the *Phantom of the Opera*

When the Vanemuine Society staged the first theatre play – Lydia Koidula's *The Cousin from Saaremaa* – for its 5th anniversary in 1870, it included two poems that the author herself had set to music and accompanied on the piano. Thus, music has played a part in the Estonian theatre from the beginning. However, the music theatre Vanemuine was born a little later.

In 1883 the first Estonian language music performance was staged in Tartu – Pius Alexander Wolff's play *Preciosa* to the music of Carl Maria von Webber. From 1914 until 1935 Vanemuine played a lot of operettas, but not so many operas.

Kaarel Ird, the director of Vanemuine from 1944 to 1950 and from 1955 to 1985 – directed performances in all genres, except ballet, whereas the number of musical performances was about 50, including operettas, musicals and musical dramas. Ülo Vilimaa who started off in the Vanemuine as a ballet dancer, staged both classical operas as well as more novel and intriguing repertoire from the 1980s to 1990s (Gershwin's *Porgy and Bess* (1983), Schönberg's *Moonstruck Pierrot* and Bartók's *Bluebeard's Castle* (1991), Kangro's rock opera *The Maiden of North* (1980), operettas and musicals (Loewe's *My Fair Lady* (1990), Bart's *Oliver* (1993), Fortin's *Oooh, Pinocchio!* (1998)). The present ballet director of Vanemuine theatre, Mare Tommingas, who also started off as a ballet dancer, has, in addition to dance productions, staged operettas and musicals (Leigh's *Man from la Mancha* (1995), Styne's *Gypsy* (2000), J. Strauss' *A Night in Venice* (2000), Styne's *Sugar* (2008)) often also being the costume and stage designer. When Mare Tommingas staged J. Strauss' *A Night in Venice* in Tartu's Town Hall Square in 2000, the tradition of musical open-air productions that had long since been interrupted was renewed again.

Now followed a hearty carousel of musicals and rock-operas staged in a remarkably more large-scale style. Following musicals were performed in the open air setting – in 2002 Andrew Lloyd Webber's *Evita* (directed by Tiit Ojasoo and Ene-Liis Semper), in 2003 Elton John's *Aida* (directed by Mati Unt), in 2004 Lloyd Webber's *Jesus Christ Superstar* (directed by Georg Malvius), in the Grand Building in 2005 Bernstein's *West Side Story* (directed by Ain Mäeots) and Lloyd Webber's *Cats* (directed by Dmitri Harchenko), in 2006 Benny Andersson and Björn Ulvaeus' *Chess* (directed by Georg Malvius), etc. The cast included both Estonian pop singers as well as foreign artists and the producer Paavo Nõgene became the general manager of the Vanemuine in 2007. Musicals were probably the right choice for the Vanemuine during that period – a stormy interest in this genre was seen in Estonia at the time. Many people realised that Vanemuine was capable of staging musicals on a very good level.

The strength of Vanemuine lies in its ability to combine its three genres – music, drama and ballet and this unison usually gives birth to a new and special quality. This kind of unison enabled the Vanemuine to stage the rock opera *Ruja* (2008, directed by Tiit Ojasoo, Ene-Liis Semper), ancient rock opera *Peko* (2011, directed by Ain Mäeots) and children's musicals much loved by children – *Detective Lotte* (2008) and *Cosmonaut Lotte* (2012), both directed by Ain Mäeots.

But 2014 is something special – even for us at the Vanemuine, being so used to staging musicals – as we have been given a permission to stage the world's most famous musical – Andrew Lloyd Webber's *The Phantom of the Opera* (directed by Georg Malvius).

(Based on the article by Virge Joamets *Vanemuine – Estonia's Oldest Music Theatre* (Vanemuine – Eesti vanim muusikateater) in the publication of the Vanemuine from 2007. Complemented by editor.)

Andrew Lloyd Webber & Tim Rice **EVITA**

Eva Perón – Siiri Sisask, Juan Perón – Veikko Tääär, Che – Tõnis Mägi, Magaldi – Aivar Tommingas, Peróni armuke / Perón's mistress – Liisi Koikson

lavastaja / director Tiit Ojasoo; kunstnik / designer Ene-Liis Semper; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; koreograaf / choreographer Jüri Nael

Esietendus 7. juunil 2002 Tartus Raekoja platsil / Premiere on June 7, 2002 on Tartu Town Hall Square

Elton John & Tim Rice **AIDA**

Aida – Janika Sillamaa, Asja Kristofor; Amneris – Liisi Koikson, Nele-Liis Vaiksoo; Radames – Lauri Liiv

lavastaja / director Mati Unt; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; kunstnik / designer Liina Keevallik, kostüümikunstnik / costume designer Reet Ulfsak, koreograaf / choreographer Marge Ehrenbusch

Esietendus 6. juunil 2003 Tartu lauluväljakul
Premiere on June 6, 2003 on Tartu Song Festivals Arena

Andrew Lloyd Webber & Tim Rice **JESUS CHRIST SUPERSTAR**

Jeesus / Jesus – Stephen Hansen, Juudas / Judas – Vaiko Eplik, Siimon / Simon – Koit Toome, Peetrus / Peter – Rommel Singson, Annas – Lauri Liiv, Maarja-Magdaleena / Mary Magdalene – Liisi Koikson, Heroodes / Herod – Aivar Tommingas, Pontius Pilaatus / Pontius Pilate – Alexander Lycke, Kaifas / Caiaphas – Taisto Noor

lavastaja / director Georg Malvius; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; kunstnik / designer Ellen Cairns; valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé; koreograaf / choreographer Jüri Nael

Esietendus 11. juunil 2004 Vanemuise suvelaval
Premiere on June 11, 2004 on Vanemuine Summer Stage

L. Bernstein
WEST SIDE STORY

Riff – Lauri Liiv / Andres Mähar; Tony – Koit Toome / Rolf Roosalu; Maria – Hanna-Liina Vösa / Nele-Liis Vaiksoo; Anita – Janika Sillamaa / Helen Hansberg

lavastaja / director Ain Mäeots; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; dirigent / conductor Lauri Sirp; kunstnik / designer Riina Degtjarenko; valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé

Esietendus 18. veebruaril 2005 Vanemuise suures majas / Premiere on February 18, 2005 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

B. Andersson, B. Ulvaeus, T. Rice
CHESS

Gerli Padar, Janika Sillamaa, Lauri Liiv, Koit Toome

lavastaja / director Georg Malvius; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; kunstnik / designer Ellen Cairns; valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé; koreograaf / choreographer Jüri Nael

Esietendus 2. juunil 2006 Vanemuise suures majas / Premiere on June 2, 2006 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Andrew Lloyd Webber
CATS

Grizabella – Maarja-Liis Ilus, Bombalerina – Janika Sillamaa, Hellitorum – Julia Botvina / Elisabeth Paavel, Jemima – Nele-Liis Vaiksoo, Quaxo – Koit Toome, Munkustrap – Lauri Liiv jt.

lavastaja-koreograaf / director – choreographer Dmitri Harchenko, muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; kunstnik / designer Riina Degtjarenko, kostüümikunstnik / costume designer Gerli Tinn, valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé

Esietendus 9. juunil 2005 Vanemuise suures majas / Premiere on June 9, 2005 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Kauksi Ülle
TAARKA

Näitlejatega koos tantsisid, mängisid ja laulsid seto leelokoorid / With dancers, there were also seto leelo choirs dancing, singing and taking part in the play.

lavastaja / director Ain Mäeots; kunstnik / designer Iir Hermeliin

Esietendus 4. augustil 2005 Obinitsas Premiere on 4 August 2005 in Obinitsa

J. Styne, B. Merrill, P. Stone
SUGAR

Sugar Kane – Gerli Padar, Joe (Josephine) – Andero Ermel, Jerry (Daphne) – Veikko Tääär

lavastaja – koreograaf / director – choreographer Mare Tommingas; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; kunstnik / designer Jaanus Laagriküll, kostüümikunstnik / costume designer Ester Kannelmäe; valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé; koreograaf / choreographer Janek Savolainen

Esietendus 5. juunil 2008 Vanemuise suures majas Premiere on June 5, 2008 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

E.-L. Semper, T. Ojasoo, R. Rannap,
M. Kappel, U. Alender, T. Rull
RUJA

Alender – Sergo Vares, Rannap –
Priit Võigemast, Nõgisto – Risto Kübar

lavastaja / director Tiit Ojasoo;
kunstnik / designer Ene-Liis
Semper; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor
Erki Pehk, valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé, koreograaf / choreographer Marika Aidla

Esiendus 15. augustil 2008
Vanemuise suvelaval
Premiere on August 15
on Vanemuine Summer Stage

saadaval DVD-i
available on DVD

J. Pöldma, H. Ernits, P. Pajusaar,
L. Tungal

DETEKTIIV LOTTE **DETECTIVE LOTTE**

Lotte – Gerli Padar

lavastaja / director Ain Mäeots;
muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; dirigent / conductor Lauri Sirp, kunstnik / designer Iir Hermeliin, koreograaf / choreographer Janek Savolainen

Esiendus 28. novembril 2008
Vanemuise suures majas
Premiere on November 28, 2008
in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

saadaval DVD-i
available on DVD

J. Kander, F. Ebb, T. McNally
ÄMBLIKNAISE SUUDLUS
KISS OF THE SPIDERWOMAN

Valentin - Koit Toome, Molina - Lauri Liiv
Ämbliknaine / Spiderwoman – Tanja Mihailova

lavastaja / director Roman Hovenbitzer;
muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; kunstnik / designer Walter Perdacher, valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé, koreograaf / choreographer Antton Laine

Esiendus 31. oktoobril 2009 Vanemuise suures majas / Premiere on October 31, 2009 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Andrew Lloyd Webber & Tim Rice
EVITA

Eva Perón – Maarja Liis Ilus, Juan Perón – Marko Matvere, Jassi Zaharov, Che – Vaiko Eplik, Magaldi – Aivar Tommingas, Peróni armuke / Perón's mistress – Anna Pöldvee

lavastaja / director Georg Malvius, muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm, kunstnik / designer Ellen Cairns, valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé, koreograaf / choreographer Igor Barberic

Esiendus 27. novembril 2009 Nokia Kontserdimajas ja 23. jaanuaril 2010 Vanemuise suures majas / Premiere on November 27, 2009 at the Nokia Concert Hall and January 23, 2010 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

R. Rodgers, O. Hammerstein II
HELISEV MUUSIKA
THE SOUND OF THE MUSIC

Maria Rainer – Hanna-Liina Vösa / Birgit Öigemeel; Abtiss / Abbess – Silvi Vrait / Karmen Puis; Kapten Georg von Trapp / Captain Georg von Trapp – Raivo E. Tamm / Jüri Lumiste

lavastaja / director Ain Mäeots; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; kunstnik / designer Riina Degtjarenko, kostümikunstnik / costume designer Gerly Tinn, valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé, koreograaf / choreographer Antton Laine

Esiendus 27. novembril 2010 Vanemuise suures majas / Premiere on November 27, 2010 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Kauksi Ülle, A. Mäeots, S. Paju. O. Ruitlane
PEKO

lavastaja / director Ain Mäeots; kunstnik / designer Iir Hermeliin, helilooja / composer Kristjan Priks, liikumisjuht / chore

Esietendus 1. juulil 2011 Värskalaulaval
Premiere on July 1, 2011 on Värskalaulaval

saadaval DVD-i
available on DVD

Disney, C. Mackintosh
MARY POPPINS

Mary Poppins – Nele-Liis Vaiksoo,
Hanna-Liina Vösa

lavastaja / director Georg Malvius; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; dirigent / conductor Lauri Sirp, kunstnik / designer Iir Hermeliin, kostüümikunstnik / costume designer Ellen Cairns, koreograaf / choreographer Cedric Lee Bradley, valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé

Esietendus 25. novembril 2011 Vanemuise suures majas / Premiere on November 25, 2011 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

J. Pöldma, H. Ernits, P. Pajusaar, L. Tungal
KOSMONAUT LOTTE
COSMONAUT LOTTE

Lotte – Gerli Padar, Luisa Värik

lavastaja / director Ain Mäeots; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; dirigent / conductor Lauri Sirp, kunstnikud / designers Iir Hermeliin, Rosita Raud, valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé, koreograaf / choreographer Janek Savolainen

Esietendus 5. mail 2012 Vanemuise suures majas
Premiere on May 5, 2012 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

J. Kander, F. Ebb, J. Masteroff
CABARET

Sally Bowles – Tanja Mihailova / Gerli Padar;
Konferansjee / Master of Ceremonies – Hannes Kaljujärv; Preili Schneider / Fraulein Schneider – Silvi Vrait / Eva Püssa

lavastaja / director Roman Hovenbitzer;
muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; kunstnik / designer Roy Spahn; valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé; koreograaf / choreographer Winfried Schneider

Esietendus 20. oktoobril 2012 Vanemuise suures majas / Premiere on October 20, 2012 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

J. Jacobs, W. Casey
GREASE

Sandy – Getter Jaani / Meribel Müürsepp;
Danny – Uku Suviste / Priit Strandberg

lavastaja / director Georg Malvius; muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm; kunstnik / designer Ellen Cairns, valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé, koreograaf / choreographer Adrienne Abjörn

Esietendus 4. mail 2013 Vanemuise suures majas / Premiere on May 4, 2013 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Andrew Lloyd Webber & Tim Rice
EVITA

Eva Perón – Evelin Võigemast; Juan Perón – Kalle Sepp; Che – Vaiko Eplik; Magaldi – Aivar Tommingas; Peróni armuke / Perón's mistress – Kristiina Renser

lavastaja / director Georg Malvius, muusikajuht ja dirigent / musical director and conductor Tarmo Leinatamm, kunstnik / designer Ellen Cairns, valguskunstnik / lighting designer Palle Palmé, koreograaf / choreographer Igor Barberic

Taasesietendus 31. jaanuaril 2014 Vanemuise suures majas / Re-premiere on January 31, 2014 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Benny Andersson & Björn Ulvaeus
MAMMA MIA!

Sophie Sheridan – Birgit Sarrap / Merili Johanson, Donna Sheridan, Sophie ema / Sophie's mother – Merle Jalakas / Ele Millistfer, Sam Carmichael, võimalik isa / a possible father – Veikko Täär / Andres Dvinjaninov, Bill Austin, võimalik isa / a possible father – Hannes Kaljujärv / Sepo Seeman, Harry Bright, võimalik isa / a possible father – Andres Mähar / Tanel Jonas

lavastaja / directed by Ain Mäeots, muusikalised juhid / musical directors Ele Sonn, Martin Sildos, lavakunstnik / production design by Riina Degtjarenko, kostüümikunstnik / costume design by Gerly Tinn, koreograaf / choreography by Andre Laine, valguskunstnik / lighting design by Meelis Lusmägi

Esietendus 26. novembril 2016 Vanemuise suures majas / Premiere on October 26, 2016 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Stephen Sondheim & Hugh Wheeler
SWEENEY TODD

Sweeney Todd – Rasmus Kull / Priit Volmer, Nellie Lovett - Maria Annus / Hele Körve, Johanna Barker – Pirjo Jonas / Maria Listra, Anthony Hope – Jaanus Tepomees / Kalle Sepp, Kohtunik Turpin – Lauri Saatpalu / Sepo Seeman, Adolfo Pirelli – Valter Soosalu, Tobias Ragg – Priit Strandberg / Kaarel Targo, Beadle Bamford – Lauri Liiv / Peeter Veltmann, Kerjusnaine – Laura Kalle / Merili Johanson

lavastaja / directed by Tanel Jonas, kunstnik / scene and costumes designed by Iir Hermeliin, muusikajuht / musical supervision by Martin Sildos, dirigent / conductor Taavi Kull, koreograaf / choreographed by Janek Savolainen, valguskunstnik / lighting designed by Margus Vaigur, videokunstnik / video designed by Taavi Varm

Esietendus 2. juunil 2018 Vanemuise suures majas / Premiere on June 2, 2018 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Claude-Michel Schönberg & Alain Boublil
HÜLJATUD

Jean Valjean – Koit Toome / Mikk Saar, Javert – Marko Matvere / Tamar Nugis, Fantine – Ele Millistfer / Nele-Liis Vaiksoo, Cosette – Maria Listra / Elizabeth Paavel, Marius Kaarel Targo, Eponine – Hedi Maaroos / Kärt Anton, Enjolras Rasmus Kull / Imre Öunapuu, Madame Thénardier Kaire Vilgats / Helen Hansberg, Monsieur Thénardier Hannes Kaljujärv / Lauri Liiv

lavastaja / directed by Samuel Harjanne, muusikajuht / musical supervision by Martin Sildos, dirigent / conductor Taavi Kull, kunstnik / scene and costumes designed by Karmo Mende, koreograaf / choreographed by Gunilla Olsson Karlsson, valguskunstnik / lighting designed by Petri Tuhkanen (Soome / Finland)

Esietendus 25. novembril 2017 Vanemuise suures majas / Premiere on November 25, 2017 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

Alan Menken, Howard Ashman, Tim Rice, Linda Woolwerton
KAUNITAR JA KOLETIS

Koletis/prints – Kalle Sepp / René Soom, Belle – Saara Kadak / Kärt Anton

lavastaja / directed by Georg Malvius, muusikajuht / musical supervision by Martin Sildos, dirigent / conductor Erki Pehk, kunstnik / scene designed by Iir Hermeliin, kostüümikunstnik / costumes designed by Mare Raidma, koreograaf / choreographed by Adrienne Åbjörn, valguskunstnik / lighting designed by Palle Palmé

Esietendus 24. novembril 2018 Vanemuise suures majas / Premiere on November 24, 2018 in the Grand Building of the Vanemuine Theatre

KOIT TOOME, GEORG MALVIUS

HANNA-LIINA VÖSA, STEPHEN HANSEN

MARIA LISTRA, STEPHEN HANSEN

150

Emakeelne kultuur on hindamatu väärus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi,
et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.
Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks. Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / Swedbank IBAN: EE092200221011379347, SWIFT: HABAEE2X /

SEB Pank IBAN: EE251010102052050006, SWIFT: EEUHHE2X

Märksõna: VANEMUISE FOND

Vanemuise fond tänab:

Olga Aasav, Andrus Ansip, Mart Avarmaad, Alar Kroodot,
Kalev Kase, Mati Kermast, Eero Timmermanni,
Tartu linna, Vanemuise advendikontserdil annetajaid.

Teatri peatoetaja

Aasta toetaja

Ametlik autopartner

Aasta toetaja

Suvekontsedti peatoetaja

Ametlik hotellipartner Tartus

Ametlik hotellipartner Tartus

KULTUURMINISTERIUM

VANEMUINE
TALLINK
teatri peatoetaja

W

TEATRISAAGA KAHEST VAATUSES

Autorid Loone Ots — Anu Tonts — Ain Mäeots — Rein Pakk
Lavastaja Ain Mäeots — **Muusikajuht ja dirigent** Taavi Kull
Heliloojad Tauno Aints — Ardo Ran Varres — Leslie Da Bass
Stsenograaf Kristjan Suits Tallinna Linnateater — **Kostüümikunstnik** Gerly Tinn
Valguskunstnik Rene Liivamägi — **Laulutekstide autor** Aapo Ilves — **Koreograaf** Britt Körsmäa
Osades Helena Lotman — Ragne Pekarev — Merle Jäger — Maria Annus — Külli Saldre
Merle Jalakas — Pirjo Jonas — Kaia Skoblov — Robert Annus — Aivar Tommingas — Reimo Sagor
Veiko Porkanen — Karl Laumets — Jaanus Tepomees — Riho Kütsar — Jüri Lumiste
Jaan Willem Sibul — Meelis Hansing — Maria Engel — Martynas Čiučiulka
Vanemuise ooperikoor — Vanemuise sümfooniaorkester

ESIETENDUS 16.11.2019
VANEMUISE SUURES MAJAS

RÕÕM ELAMUSTEST

TALLINKIL ON SUUR RÕÕM
OLLA TEATER VANEMUINE
SUURTOETAJA

 TALLINK

Uus Kia XCeed – uued loozikohad on ootamas.

X C E E D

The Power to Surprise

Kia uus krossover XCeed –
kõrgem vaade, kõrgem kere, kõrgem tase.

Kõrgemad ootused on täidetud – kõrgem vaade, kõrgem kere, kõrgem tase. Uus Kia kupeelik crossover XCeed on iga külje pealt fotogeeniline ja sisu täis kaasaegset tehnoloogiat. See auto on see, mida sõpradega jagada ja millest rääkida.

Uus Kia XCeed oktoobrist proovisõiduks valmis.

autospirit

Autospirit Tartu Ringtee 82 | tel 734 1126, tartu@autospirit.ee

Lisaks rikkalikule varustusele annab Kia kaasa kindlustatud kvaliteedi, autotööstuse juhtiva 7-aastase garantii, mis on välja teenitud karmile kontrollile alluvate usaldusväärsuse ja vastupidavuse testide tulemusena. Auto Bilt küsitluste järgi on mitmel aastal järjest Kia olnud nii kliendirahulolu, usaldusväärsuse kui pikaajalise kvaliteeditaseme osas kõrgeimail positsioonil Euroopa turu 20 juhtiva autootootja seas. 7-aastane tehasegarantii hoiab hind ja annab kindla konkurentsieelse ka järelturul.

Kia 7-aastane/150 000 km garantii kehtib kõikides ELi riikides (lisaks Norras, Šveitsis, Islandil ja Gibraltaril). Vastab kohalikele nõuetele ja tingimustele. Kütusekulut (l/100 km)/CO₂ (g/km): linnas alates 5,2/137, maanteel alates 4,5/126, keskmene alates 5,6/133. Kütusekulut on määratud NEDC testimiga.

Viimseni lihvitud liikumine...

kinema

VANEMUISE BALLETITRUPP / VANEMUINE BALLET

Janika Suurmets, Merlin Mutli, Miriam Ortega Paz, Alexandra Heidi Foyen, Emily Ward, Karoli Jõelaid,
Diana Lanevskaja, Gertrud Tomson, Anton Iakovlev, Matteo Giulio Tonolo, Josef Jagger,
William Halton, Giorgi Koridze, Martynas Čiučiulka

VANEMUISE SÜMFOONIAORKESTER / VANEMUINE SYMPHONY ORCHESTRA

Kunstiline juht ja peadirigent Paul Mägi / Artistic Director and Chief Conductor Paul Mägi

I viiul / I violin Kadri Palu (orkestri kontsertmeister), Anna Samsonova, Andri Annus, Vlad Campean, Maria Lepnurm, Evelin Tammiku,
Vitalij Regensperger, Katrin Ojam, Anne Vellomäe, Helena Valpeteris

II viiul / II violin Kristi Timma, Kerstin Kullerkupp, Sirli Laanesaar, Lucia S. Alfonso Žanna Toptši, Hille Niilisk, Juan J. Restrepo,
Triinu Tamm-Raudver **Viola / Viola** Kadri Rehema, Svetlana Nukka, Hanno Maadra, Teresa Järve, Merike Ots, Tiina Enniko

Tšello Lauri Sõöro, Enno Lepnurm, Heli Illumets, Olga Raudonen, Marina Peleševa, Heiki Palm
Kontrabass / Contrabass Linda Viller, Aivar Eimra, Jaanus Roosileht, Jaanus Siniväli

Harf / Harp Kai Visnapuu

Flööt / Flute Kristin Müürsepp, Heili Mägi, Kersti Perandi, Margus Kits

Oboe Anna Šulitšenko, Anastasiia Cherniak, Maimu Kaarde

Klarinet / Clarinet Margus Vahemets, Tõnu Kalm, Heimo Hodanjonok

Fagott / Bassoon Kulvo Tamra, Johanna Tuvi, Stefan H. Kerstan

Metsasarr / Horn Jan Pentšuk, Urmas Himma, Richard Tamra, Kristiina Luik, Marie Jaksman

Trompet / Trumpet Pritt Rusalepp, Marti Suvi, Viljar Lang, Karl Vakker

Tromboon / Trombone Kait Tiitso, Rain Kotov, Aivo Kodanipork

Lökökriistad / Percussions Ilja Sharapov, Ilmar Varjun

Bänd / Band Jürgmo Eespere – klahvpillid / keyboards, Andrus Rannääre – klahvpillid / keyboards,
Alari Piispea – basskitarr / bass guitar

VANEMUISE OOPERIKOOR / VANEMUINE OPERA CHOIR

Koormeister Piret Talts / Chorus Master Piret Talts

Kontsertmeister Katrin Nuume / Rehearsal pianist Katrin Nuume

Merle Aunpuu, Helen Hansberg, Kaja Ilmjärv, Elin Kaiv, Siiri Koodres, Milvi Luik, Helen Nömm, Grete Oolberg, Luule Veziko,
Marika Villemson, Anne Vilt, Lembi-Liis Ebre, Kristiina Hovi, Katrin Kapinus, Eve Kivila, Kristel Oja, Inge Öünapuu, Rainer Aarsalu,
Edgar Mikkel, Ivar Saks, Tarmo Teekivi, Oliver Timmus, Endel Kroon, Alo Kurvits, Artur Nagel, Risto Orav, Elmar Pool,
Andres Ross, Uku-Markus Simmermann, Ruudo Väher

Teatrijuht / General Manager Kristiina Alliksaar

Muusikajuht / Music Director Paul Mägi

Balletijuht / Ballet Director Mare Tommingas

Draamajuht / Drama Director Tiit Palu

Lavastusala juht / Technical Director Rait Randoja

Lavatehniline meeskond / Stage technicians Rello Lääts, Keijo Sepp, Imre Toomeoks, Ken-Konrad Kerm, Sergei Kornev,
Sergei Ivanov, Mart Visnapuu, Aigar Kikkas, Martin Remmelgas, Reigo Harkmann, Andre Luik, Sten Gussakov, Jorgen Oras,
Madis Toimla, Raido Kits, Veljo Rüütli

Dekoratsiooniala / Stage Set Department Aarne Hansalu, Marika Raudam, Ain Austa, Innari Toome, Andres Lindok, Terje Kiho,
Leenamari Pirn, Katrin Pahk, Jane Aus, Sirje Kolpakova, Aleksandr Karzubov, Armin Luik, Indrek Ots, Eino Reinapu, Mart Raja,
Arvo Lippin, Katrin Nigumann, Ullo-Ragnar Telliskivi, Mait Sarap

Kostüümiala / Wardrobe Department Ivika Jõesaar, Liisi Ess, Ruth Rehme-Rähni, Külli Kukk, Edith Ütt, Ivi Vels, Ljubov Guzun,
Heli Kruuse, Luule Luht, Tia Nuka, Kaire Arujõe, Riin Palumets, Irina Medvedeva, Olga Vilgats, Valentina Kalvik, Inkeri Orasmaa,
Daisy Tiikoja, Elli Nöps, Anneli Vassar, Marit Reinmets, Natalja Malinen, Juta Reben, Toomas Vihermäe, Malle Värno, Henn Laidvee

Riietusala / Costume Warehouse Eva Kõiv, Anu Kõiv, Kadri Kangur, Maris Plado

Grimm ja soengud / Make up and Hair Stylists Gretel Persidski, Janika Kolju, Madli Uibukant,
Mare Kuul, Olga Belokon, Reet Laur, Rutt Laikask, Viktoria Rüster

Rekvisiidiuala / Stage Prop Department Liina Martoja, Angelika Aun

Valgusal / Lighting Department Andres Sarv, Kaspar Aus, Tõnis Järs, Tõnu Eimra,
Villi Adamson, Andrus Treier, Madis Fuchs, Tauri Kötsi, Alvar Fuchs

Heli- ja videoala / Audio-Visual Department Andres Tirmaste, Kalev Kääpa, Andreas Kangur,
Vaiko Vreimann, Karl-Gustav Kello, Juho Porila

Fotod lavastusest / Photos from the production Gabriela Liivamägi

Tõlked / Translations Egle Lillemäe, Luisa Tõlkehüroo / Luisa Translation Bureau

Eriiline tänu / Special thanks to Liina Tordik

Kavalehe teostus / Programme preparing Aide Eendra, Kai Rohejärv

vanemuine.ee